

อิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้
นิติบุคคล: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)
Influence of Audit Committee Characteristics on Tax Planning
Efficiency: A Case Study of a Company Listed on
the Market for Alternative Investment

ธรรมาชาติ ไตรพิพัฒน์
Thammachart Tripipat

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้
นิติบุคคล: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)
Influence of Audit Committee Characteristics on Tax Planning
Efficiency: A Case Study of a Company Listed on
the Market for Alternative Investment

ธรรมาชาติ ไตรพิพัฒน์
Thammachart Tripipat

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ อธิพิลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี
 เงินได้นิติบุคคล: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)
 ผู้เขียน นายธรรมชาติ ไตรพิพัฒน์
 สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

.....ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยศ สัมฤทธิ์สกุล)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

.....กรรมการ
 (ดร.จิตติมา วิเชียรรัักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เถกิง วงศ์ศิริโชติ)
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นายธรรมชาติ ไตรพิพัฒน์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายธรรมชาติ ไตรพิพัฒน์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ อิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)
ผู้เขียน นายธรรมชาติ ไตรพิพัฒน์
สาขาวิชา การบัญชี
ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล และทดสอบถึงควมมีอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและรายงานประจำปีในระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จำนวน 106 บริษัท การศึกษาค้นคว้านี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา และใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน 2 วิธี ได้แก่ การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ในปี พ.ศ. 2564 บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) มีระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 21.363 และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก พบว่า ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ รวมถึงในส่วนของความสามารถในการทำกำไรและกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีด้วยเช่นกัน โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการคัดเลือกและจัดสรรกรรมการเพศหญิงให้มีความเท่าเทียมและสมดุลกันระหว่างเพศ อีกทั้งผู้มีส่วนได้เสียและผู้ลงทุนก็สามารถใช้ลักษณะดังกล่าวของคณะกรรมการตรวจสอบและประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นอีกปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยที่มีความสนใจก็สามารถใช้ประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการพัฒนางานวิจัยในอนาคตต่อไปได้

คำสำคัญ: ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

Thesis Title	Influence of Audit Committee Characteristics on Tax Planning Efficiency: A Case Study of a Company Listed on the Market for Alternative Investment
Author	Mr.Thammachart Tripipat
Major Program	Accountancy
Academic Year	2022

ABSTRACT

The objectives of this study are 1) to investigate the level of tax planning efficiency; 2) to investigate the influence of audit committee characteristics on tax planning efficiency of listed companies from the market for alternative investment (mai). From 106 listed companies on mai, financial statements and annual reports during 2017 – 2021 were used to collect the data. This study uses descriptive statistical analysis and two inferential statistical analyses such as correlation coefficient and logistic regression. The results found that the lowest level of tax planning efficiency of companies listed on mai is in 2021, and the average current effective tax rate for this year is 21.363 percent. The logistic regression found that gender diversity in audit committees is positively associated with tax planning efficiency, moreover, the profitability and the technology industry are positively associated with tax planning efficiency. The results of this study are helpful for listed companies on mai to select and allocate detail of female committee to have equality and balance, and stakeholders or investors can use this result for investment decisions to choose the right company that has a proper process and attitude toward their investment objectives. Furthermore, the researcher can use the industry group result to develop their research in the future.

Keywords: Audit Committee Characteristics, Tax Planning Efficiency, MAI

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผศ. ดร. กุลวดี ลิ้มอุสฺสนโน ซึ่งได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และตรวจทานงานวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล และ ดร. จิตติมา วิเชียรรักษ์ ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และกรุณาให้คำชี้แนะซึ่งผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะเป็นอย่างดีจากท่านทั้งสอง อันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ครูและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนผู้เขียนตำรา เอกสารบทความ และงานวิจัยในอดีตต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อและคุณแม่ ที่คอยส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา คอยห่วงใยให้กำลังใจทุกครั้งที่ท้อแท้ และเมื่อประสบปัญหาหารวมถึงอุปสรรคต่างๆ ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ร่วมหลักสูตรทุกคนที่คอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเสร็จสมบูรณ์

ธรรมชาติ ไตรพิพัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพประกอบ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามของงานวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ	7
2.2 ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล	9
2.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	11
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต	13
2.5 พัฒนาศมมติฐานการศึกษา	20
2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	25
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	26
3.1 กลุ่มตัวอย่าง	26
3.2 วิธีการเก็บข้อมูล	28
3.3 วิธีการวัดค่าตัวแปร	29
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4.1 ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้	36
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน	39
4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	46
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
5.1 สรุปผลการศึกษา	47
5.2 อภิปรายผล	49
5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	54
5.4 งานวิจัยในอนาคต	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
ภาคผนวก ข แบบเก็บข้อมูล	68
ประวัติผู้เขียน	70

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 กลุ่มตัวอย่าง	28
3.2 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	33
4.1 ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้	37
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา	38
4.3 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	41
4.4 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ	43
4.5 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก	44
4.6 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน	46

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	25

บทที่ 1

บทนำ

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาและทดสอบถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรในงานวิจัย รวมไปถึงการตั้งคำถามและวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้มีต่อความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วยประโยชน์ที่ผู้วิจัยคาดว่าผู้อื่นจะได้รับจากผลการศึกษาในครั้งนี้ และขอบเขตของการวิจัยทั้งในด้านเนื้อหาและกลุ่มตัวอย่าง รวมไปถึงนิยามของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในเนื้อหาของงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษีเงินได้ คือ จำนวนเงินที่ภาครัฐเรียกเก็บจากผู้มีเงินได้จากประชาชนและนิติบุคคลทั้งหลาย โดยมีการกำหนดอัตราภาษีขึ้นเพื่อใช้ในการคำนวณจำนวนภาษีที่จะต้องชำระ ทั้งนี้ภาครัฐได้มีการระบุเหตุผลหลักๆ ของการเรียกเก็บภาษีไว้ว่าการที่ภาครัฐจะสามารถพัฒนาประเทศได้นั้นจำเป็นต้องมีงบประมาณแผ่นดิน โดยรายได้หลักๆ ของงบประมาณแผ่นดินล้วนแล้วแต่มาจากการเรียกเก็บภาษีนั่นเอง หรือก็คือภาครัฐต้องการให้ผู้มีเงินได้มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สาธารณูปโภค รวมไปถึงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนภายในประเทศได้โดยการชำระภาษีนั่นเอง แต่ทว่าในอีกมุมหนึ่งของผู้เสียภาษีกลับมองว่าตนไม่ได้รับผลประโยชน์จากการเสียภาษีให้แก่ภาครัฐอย่างเหมาะสม หรือเป็นธรรมเท่าที่ควร (บดินทร์ มหาวงศ์ และไพบุลย์ ผจงวงศ์, 2562) จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความคิดที่จะหาวิธีการลดจำนวนภาษีที่ต้องชำระขึ้นมา จนกลายมาเป็นสิ่งที่เรียกว่า การวางแผนภาษี โดยการกระทำการหลีกเลี่ยงการชำระภาษีด้วยช่องโหว่ทางกฎหมาย ซึ่งได้มีการเรียกการกระทำดังกล่าวว่าการหลบหลีกภาษี หรือเลี่ยงภาษี นอกจากนี้ยังมีอีกวิธีการหนึ่งที่จึงใจจะกระทำการไม่ชำระภาษีดังกล่าวเสียเลยก็ได้ถูกเรียกว่าการหนีภาษี (บริษัท พัฒนกิจ บัญชี ภาษีและฝึกอบรม จำกัด, 2564)

โดยในส่วนของบริษัทนั้นก็มีการเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีเงินได้ที่กิจการจะต้องชำระให้แก่ภาครัฐ โดยทุกกิจการย่อมมีการวางแผนภาษีเพื่อลดจำนวนภาษีที่ตนจะต้องชำระให้เหลืออยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด เพื่อให้กำไรสุทธิหลังหักภาษีมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือคงเหลือไว้ในระดับที่สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งในแต่ละบริษัทก็มีคณะกรรมการที่คอยดำเนินการในกิจกรรมด้านต่างๆ ของบริษัทตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตน (ขจรวุฒิ นำศิริกุล, 2561) โดยหนึ่งในนั้นก็คือนักที่ในด้านการวางแผนและการดำเนินการจัดการในเรื่องของภาษีที่ตัวกิจการจะต้องชำระนั่นเอง ฉะนั้นหากอิงตามนิยามของทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) โดยวิเคราะห์จากหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

และความรู้ความสามารถแล้ว คณะกรรมการของบริษัทที่เปรียบเสมือนตัวแทนตามทฤษฎีดังกล่าว และมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากในการกำหนดกลยุทธ์ด้านการวางแผนภาษีของบริษัทนั้นก็คือ คณะกรรมการตรวจสอบนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำนิยามตามทฤษฎีดังกล่าวของ Ratnawati et al. (2019) ว่าผู้เกี่ยวข้องกับการเสียภาษีของเปรียบเสมือนตัวแทนในทางทฤษฎี ที่จะกระทำการลดภาษี โดยการเลี่ยงภาษี หรือหนีภาษีก็ตาม

จากผลการศึกษาจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาซึ่งยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่แน่ชัดถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัท จากการที่งานวิจัยส่วนใหญ่มีการพบถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าว โดยที่การระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบเปรียบเสมือนเครื่องมือในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (Chyz et al., 2020) รวมไปถึงการที่จำนวนของกรรมการตรวจสอบเป็นหลักประกันถึงความสามารถในการเข้าไปแทรกแซงการกำหนดนโยบายอัตราภาษีที่แท้จริงของบริษัทได้ (Fauzan et al., 2019) แต่ในอีกมุมกลับพบงานวิจัยอีกจำนวนไม่น้อยที่ระบุว่า ตัวแปรดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเป็นเพราะการมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบในบริษัทนั้น แค่มืออยู่เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับเท่านั้น ดังนั้นคณะกรรมการตรวจสอบจึงไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ (Ratnawati et al., 2019) นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา รวมถึงงานวิจัยในประเทศไทย มีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวโดยเจาะจงถึงลักษณะของคณะกรรมการที่เน้นเฉพาะคณะกรรมการตรวจสอบภายในเพียงไม่กี่งานเท่านั้นเอง

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในงานวิจัยนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) จากการที่บริษัทในตลาดดังกล่าวล้วนเป็นบริษัทที่มีศักยภาพขนาดกลางไปจนถึงขนาดเล็กที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และให้ผลตอบแทนในหลักทรัพย์ค่อนข้างสูง แต่ตัวบริษัทกลับมีความผันผวนค่อนข้างสูง ประกอบกับหลักทรัพย์ของบริษัทที่มักจะมีสภาพคล่องไม่สม่ำเสมอ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของกิจการอย่างแน่นอน และผลประกอบการของกิจการก็ย่อมจะส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างแน่นอน โดยช่วงเวลาในการศึกษาคือระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จากการที่ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาทั้งก่อนและหลังเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งทำให้เกิดความผันผวนของสภาพเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยในปีดังกล่าวได้มีมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในรูปแบบต่างๆ ที่ล้วนส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบเป็นอย่างมาก ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานโดยเน้นการใช้ข้อมูลจากเอกสารที่เป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564) แต่ทั้งนี้การดำเนินงานในรูปแบบดังกล่าวย่อมมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล และข้อจำกัดจากการที่ไม่สามารถลงไปปฏิบัติงานหรือตรวจสอบแบบ On-Site ได้ อีกทั้งความ

เสี่ยงจากการได้รับข้อมูลที่เป็นเท็จหรือไม่ครบถ้วน และยังรวมไปถึงความเสี่ยงในการสูญหายของข้อมูลอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคในเรื่องของความพร้อมของตัวกิจการในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานที่แตกต่างกันอีกด้วย (จิรพร สุเมธีประสิทธิ์, 2564) จนในปี พ.ศ. 2564 เศรษฐกิจของประเทศไทยที่มีที่ท่าจะฟื้นตัว กลับหดตัวลงอีกครั้งจากการมาถึงของโควิด-19 สายพันธุ์เดลต้า แต่ทั้งนี้ในช่วงปลายปีก็ได้มีมาตรการจากทางภาครัฐที่คอยให้การสนับสนุน รวมไปถึงการให้ความร่วมมือจากประชาชนในการเข้ารับวัคซีน จนสภาพเศรษฐกิจพอที่จะฟื้นตัวกลับมาได้ (เทิดศักดิ์ ทวีธีระธรรม, 2564) นอกจากนี้ยังมีมาตรการจากทางกรมสรรพากรในเรื่องของการลดภาระทางภาษี ไม่ว่าจะเป็นการขยายเวลายื่นภาษีประเภทต่างๆ ออกไป รวมถึงการสนับสนุนธุรกิจ SMEs ในด้านดิจิทัล (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2564) โดยสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งกระทบต่อผลการดำเนินงานและรายได้ของกิจการซึ่งมีความสัมพันธ์กับการชำระภาษีของกิจการอย่างแน่นอน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

1.2 คำถามของงานวิจัย

1.2.1 ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) เป็นอย่างไร

1.2.2 ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) หรือไม่อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาถึงระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

1.3.2 เพื่อทดสอบถึงความมีอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

1.4.1.1 ประโยชน์จากการทดสอบทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ในการอธิบายเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

1.4.1.2 ประโยชน์จากการเป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาที่เกี่ยวข้องใน
อนาคต

1.4.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1.4.2.1 บริษัทสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการคัดเลือก
และจัดสรรคณะกรรมการตรวจสอบให้มีความเหมาะสมกับตำแหน่ง จำนวนของกรรมการ และงานที่
ต้องปฏิบัติ ทั้งจากลักษณะทางกายภาพและทางศักยภาพของคณะกรรมการแต่ละคน เพื่อให้การ
วางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.2.2 ผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงผู้มีความสนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของ
บริษัทสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุน จากการที่หาก
ในบริษัทใดมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณภาพ ซึ่งมีส่วนทำให้การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของ
บริษัทดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้บริษัทนั้นมีค่าใช้จ่ายด้านภาษีลดลงและมีกำไรเพิ่มขึ้น ก็
ย่อมเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้เสียและสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีความสนใจที่จะลงทุนได้เป็น
อย่างดี

1.4.2.3 หน่วยงานกำกับดูแลบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทยและหน่วยงานที่มีส่วนในการพัฒนาตลาดทุน สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูล
ในการกำหนดโครงสร้างด้านบุคลากรในส่วนของจำนวนและคุณลักษณะของกรรมการใน
คณะกรรมการตรวจสอบ ให้ในแต่ละบริษัทถือปฏิบัติได้ตามได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมาก
ยิ่งขึ้น

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ คือ ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ
และประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยการศึกษาครั้งนี้มีการจำแนกตัวแปรออกเป็น
3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการ
วางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล และตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท ความสามารถในการทำกำไร
ความเสี่ยงทางการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรม และโควิด-19

1.5.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์
เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 106 บริษัท โดยเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 530 ตัวอย่าง ซึ่งไม่รวม
กิจการต่อไปนี้

- (1) ไม่มีงบการเงินและรายงานประจำปี ในช่วงปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564
- (2) วันปิดงบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม
- (3) กลุ่มธุรกิจการเงิน

(4) ตัดเครื่องหมายห้ามหรือเตือนให้ผู้ลงทุนระมัดระวัง ณ ปี พ.ศ. 2566

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้ คือ การศึกษาครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องของบริษัทในระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จากการที่ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาทั้งก่อนและหลังเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งทำให้เกิดความผันผวนของสภาพเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยเริ่มจากในปี พ.ศ. 2560 และ 2561 ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจโลก แม้ในปี พ.ศ. 2561 จะเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในประเทศมหาอำนาจหลายประเทศที่ส่งผลให้เศรษฐกิจโลกมีการขยายตัวที่ชะลอลง แต่ถึงอย่างนั้นก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเท่าไร แม้จะมีเหตุการณ์เรือล่มที่จังหวัดภูเก็ตจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยจากนักท่องเที่ยวชาวจีน แต่ถึงอย่างนั้นเศรษฐกิจในด้านการท่องเที่ยวก็ยังมีมีการขยายตัวที่ดีจากนักท่องเที่ยวในประเทศอื่น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2562 เศรษฐกิจของประเทศไทยก็เริ่มมีการขยายตัวที่ลดลงโดยเป็นผลกระทบจากสภาพของเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัวลดลงอย่างต่อเนื่องจากในปีก่อน แต่ก็ยังไม่ร้ายแรงเท่ากับการมาถึงของโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2563 ที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยหดตัวลงมาอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับตอนวิกฤตต้มยำกุ้ง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) และยังสามารถแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกสองที่มีความรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distance) หรือกระทั่งการทำงานที่บ้าน (Work From Home) โดยสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการทำงานของอาชีพผู้ตรวจสอบอย่างมาก เพราะการปฏิบัติงานในหลายส่วนของผู้ตรวจสอบจำเป็นต้องลงไปปฏิบัติงานแบบ On-Site จึงมีการรูปแบบการปฏิบัติงานโดยเน้นการใช้ข้อมูลจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เพื่อให้ผู้ตรวจสอบสามารถเข้าถึงหรือได้รับข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันและเพียงพอได้จากในระยะไกล (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564) แต่การดำเนินงานรูปแบบดังกล่าวมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลหรือการได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้องและมีปริมาณเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบ และข้อจำกัดจากการที่ไม่สามารถลงไปปฏิบัติงานแบบ On-Site ในกิจกรรมที่จำเป็นได้อีกทั้งความเสี่ยงจากการให้ข้อมูลที่อาจเป็นเท็จหรือไม่ครบถ้วน และยังรวมถึงความเสี่ยงจากการที่ข้อมูลอาจสูญหายได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคในเรื่องของความพร้อมของตัวกิจการในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานที่ไม่เท่ากัน โดยเป็นผลมาจากการมีศักยภาพและต้นทุนที่แตกต่างกันออกไป (จิรพร สุเมธีประสิทธิ์, 2564) จนในปี พ.ศ. 2564 เศรษฐกิจของประเทศไทยที่มีที่ท่าจะฟื้นตัวในช่วงครึ่งปีแรก กลับเผชิญกับโควิด-19 สายพันธุ์เดลต้าที่ทำให้สภาพเศรษฐกิจหดตัวลงอีกครั้ง แต่ทั้งนี้ในช่วงปลายปีก็ได้มีมาตรการต่างๆ จากทางภาครัฐที่ให้การสนับสนุน จนสภาพเศรษฐกิจพอที่จะฟื้นตัวกลับมาได้บ้าง ไม่ว่าจะเป็นการผ่อนคลามาตรการควบคุมภายในประเทศ ให้ธุรกิจต่างๆ สามารถกลับมาดำเนินการได้ตามปกติ และการเปิดประเทศต้อนรับนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ รวมไปถึง

ถึงการฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่กระจายไปยังจังหวัดเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศสามารถกลับมาฟื้นตัวได้ค่อนข้างมาก จากการที่ประชาชนต่างให้ความร่วมมือเข้ารับวัคซีนเป็นอย่างดี (เทิดศักดิ์ ทวีธีระธรรม, 2564) นอกจากนี้ยังมีมาตรการจากทางกรมสรรพากรในเรื่องของการลดภาระทางภาษีในช่วงโควิด-19 ให้แก่ธุรกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการขยายเวลายื่นภาษีออกไป รวมถึงการสนับสนุนธุรกิจ SMEs ในด้านดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นภาษีเงินได้ และการหักรายจ่ายของบริษัทในด้านดิจิทัลที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรการได้ถึงสองเท่า (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2564) โดยสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและรายได้ของกิจการซึ่งมีความสัมพันธ์กับการชำระภาษีของกิจการอย่างแน่นอน โดยงานวิจัยนี้ได้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือ ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล หมายถึง ประสิทธิภาพในการวางแผนเพื่อหาวิธีที่จะชำระภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยลดจำนวนภาษีที่ต้องชำระให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ หากแผนดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากพอบริษัทก็จะมีกำไรสุทธิหลังหักภาษีในระดับที่น่าพอใจและจำนวนภาษีที่ลดลงนั้นก็เลยไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของภาครัฐอีกด้วย (บริษัทพัฒนกิจ บัญชี ภาษีและฝึกอบรม จำกัด, 2564) โดยใช้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน (Current ETR) เป็นตัวชี้วัดในวิทยานิพนธ์นี้ (ปริยาพร วังเวียง, 2562; Prakoso & Hudiwinarsih, 2018)

1.6.2 ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพและศักยภาพของคณะกรรมการชุดย่อยที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยเป็นผู้ที่มีความเป็นอิสระตามเกณฑ์ขั้นต่ำตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564) โดยใช้ลักษณะในด้านขนาด ความรู้และความสามารถ ความหลากหลายทางเพศ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นตัวชี้วัดในวิทยานิพนธ์นี้ (Prakoso & Hudiwinarsih, 2018; Deslandes et al., 2020; Widuri et al., 2020)

1.6.3 บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) หมายถึง บริษัทที่มีศักยภาพขนาดกลางไปจนถึงขนาดเล็กที่ได้มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ซึ่งมีทุนชำระแล้วหลัง IPO ตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นบริษัทที่มีการเติบโตสูง และมีแนวโน้มที่จะเติบโตได้ดีในอนาคต (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564)

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการกล่าวถึงที่มา ความสำคัญ และการชี้วัดผลการศึกษาของตัวแปรงานวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงประวัติความเป็นมาและเหตุผลในการเลือกใช้ทฤษฎีในการศึกษา และยังแสดงถึงสาระสำคัญของงานวิจัยต่างๆ ในอดีตที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ไปจนถึงการแสดงผลการศึกษาจากงานวิจัยในอดีตผ่านการพัฒนาสมมุติฐานการศึกษา จนได้มาซึ่งรูปแบบของกรอบแนวคิดในการศึกษาของงานวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

2.1 ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ

จากเหตุการณ์การฉ้อโกงทางการบัญชีและการเงิน การล้มละลายของสถาบันการเงิน และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่ได้เคยเกิดขึ้นนับตั้งแต่ในอดีตมาจนในยุคปัจจุบัน ทำให้ผู้คนที่ต้องการให้ในแต่ละองค์กรนั้นมีการพัฒนาในด้านความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และมาตรฐานที่กำหนดถึงข้อปฏิบัติต่างๆ ไว้อย่างเป็นระเบียบ เพื่อเป็นหลักประกันถึงความน่าไว้วางใจในการที่จะเข้าไปดำเนินกิจกรรมต่างๆ กับกิจการ จึงได้นำไปสู่แนวคิดของการมีคณะกรรมการตรวจสอบภายในองค์กร หรือ Audit Committee ขึ้นมาครั้งแรกในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก ในปี พ.ศ. 2482 ซึ่งแนวคิดนี้ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงเรื่อยมาควบคู่ไปกับการวิวัฒนาการทางและการเติบโตของการเงินและเศรษฐกิจในแต่ละยุคแต่ละสมัย จนกลายมาเป็นข้อบังคับให้ในคณะกรรมการบริษัทของแต่ละกิจการจำเป็นต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบอยู่ในคณะ (Wikipedia Contributors, 2021)

เช่นเดียวกับในประเทศไทย เพื่อเสริมสร้างให้ในแต่ละบริษัทมีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และมีมาตรฐานของรายงานทางการเงินที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จึงได้กำหนดให้ทุกบริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำเป็นต้องจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เพื่อเป็นบุคลากรในคณะกรรมการที่คอยตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงิน เพื่อเป็นการพัฒนามาตรฐาน และเพิ่มมูลค่าให้แก่ตัวกิจการนั้นๆ อีกด้วย (ขจรวุฒิ นำศิริกุล, 2561)

คณะกรรมการตรวจสอบ คือ คณะกรรมการชุดย่อยของบริษัทที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางคณะกรรมการบริษัทให้เป็นผู้ที่มีความเป็นอิสระตามเกณฑ์ขั้นต่ำตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องของรายงานทางการเงิน ระบบควบคุมภายใน การประสานงานกับฝ่ายต่างๆ รวมไปถึงการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทและส่วนงานอื่นที่

เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564) ทั้งนี้ สัตยา ตันจันทรพงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ (2560) ได้ระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบยังเปรียบเสมือนตัวกลางในการลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการจัดการนโยบายทางบัญชีและการวางแผนภาษี สอดคล้องกับคำกล่าวของ Fauzan et al. (2019) ที่ระบุว่า หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบในการกำกับการจัดทำงบการเงินเป็นไปเพื่อหลีกเลี่ยงการทุจริตจากฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะในประเด็นด้านภาษีซึ่งค่อนข้างมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญที่เฉพาะทางด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบในการกำกับและประเมินผลต่อการวางแผนภาษีของบริษัทให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของกิจการ (Hsu et al., 2018) และจากแนวคิดของ Zagorchev & Gao (2015) ที่ระบุว่า การมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบย่อมส่งผลดีต่อความโปร่งใสในข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลอื่นๆ ขององค์กรที่ได้ผ่านการตรวจสอบจากทางคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว จึงเป็นการสร้างความมั่นใจแก่บุคคลภายนอกและภายในกิจการ แต่ทั้งนี้กรรมการแต่ละคนในคณะย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องเพศ ทัศนคติ การตัดสินใจ ประสบการณ์ในการทำงาน (Rossi et al., 2017) และถ้าหากมีกรรมการตรวจสอบบางคนในคณะขาดหรือมีประสบการณ์ทางด้านการเงินการบัญชีที่น้อยกว่ากรรมการท่านอื่น สิ่งเหล่านี้ก็อาจส่งผลเสียต่อความโปร่งใส และความเป็นมาตรฐานก็เป็นได้ (Pohan, 2009) ดังนั้น การตรวจสอบคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการระบุว่าคณะกรรมการตรวจสอบเปรียบเสมือนอีกกลไกหนึ่งในการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร (Abdullah & Said, 2019)

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตได้พบว่า สัตยา ตันจันทรพงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ (2560), Prakoso & Hudiwinarsih (2018), Deslandes et al. (2020) และ Widuri et al. (2020) ได้ใช้ลักษณะคณะกรรมการภายในองค์กรเป็นตัวชี้วัด นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดอื่นๆ อาทิเช่น Prakoso & Hudiwinarsih (2018), Fauzan et al. (2019) และ Warih (2019) ได้ใช้กรรมสิทธิ์ในบริษัทและขนาดบริษัทเป็นตัวชี้วัด Deslandes et al. (2020) และ Rizqia & Lastiati (2021) ได้ใช้ความสามารถในการทำกำไรเป็นตัวชี้วัด Barros & Sarmiento (2019) ได้ใช้ส่วนของผู้ถือหุ้นในสินทรัพย์รวมเป็นตัวชี้วัด Arismajayanti & Jati (2017) และ Fauzan et al. (2019) ได้ใช้ความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัด Khaoula & Ali (2012) ได้ใช้กลุ่มอุตสาหกรรมเป็นตัวชี้วัด Richardson et al. (2013) ได้ใช้ระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นตัวชี้วัด Dhamara & Violita (2017) ได้ใช้ความปั่นป่วนทางการเงินเป็นตัวชี้วัด Fauzan et al. (2019) ได้ใช้การเติบโตของยอดขายเป็นตัวชี้วัด Huang & Thiruvadi (2010) ได้ใช้ความน่าจะเป็นที่บริษัทจะล้มละลายเป็นตัวชี้วัด Sadjarto et al. (2019) ได้ใช้นักลงทุนสถาบันและผู้ตรวจสอบภายนอกเป็นตัวชี้วัด รวมไปถึง Widuri et al. (2020)

ได้ใช้ผลการดำเนินงานของบริษัทเป็นตัวชี้วัด และ Flamini et al. (2021) ก็ได้ใช้รูปแบบการควบคุมบริษัท และค่าลอการิทึมของปีที่ก่อตั้งบริษัทเป็นตัวชี้วัดอีกด้วย

ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้เลือกที่จะใช้เฉพาะลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ จากการที่เป็นคณะกรรมการฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนภาษีโดยตรง ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบได้มีการกำหนดไว้ดังนี้ ขนาด ความรู้และความสามารถ ความหลากหลายทางเพศ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

2.2 ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้ คือ ค่าบริการรายปีที่รัฐบาลเรียกเก็บจากผู้มีเงินได้ทั้งบุคคลธรรมดา เช่น จากประชาชนทั่วไปรายคน และจากนิติบุคคล เช่น ภาษีเงินได้ที่เรียกเก็บจากกำไรสุทธิของบริษัทที่จดทะเบียน ซึ่งเหตุผลของการที่รัฐบาลต้องเรียกเก็บภาษีเงินได้นั้น เป็นเพราะภาครัฐจะต้องใช้งบประมาณแผ่นดินเพื่อนำใช้จ่ายในการบริหารประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ และทุกสิ่งที่เป็นปัจจัยต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยรายได้หลักของรัฐบาลที่จะกลายมาเป็นงบประมาณแผ่นดินนั้นก็มาจากการจัดเก็บภาษีเงินได้นั้นเอง ทว่าในบางมุมผู้เสียภาษีอาจรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการเสียภาษีอย่างเป็นธรรมตามเท่าที่ควรจะเป็น จนเกิดความรู้สึกว่าไม่จำเป็นที่จะต้องเสียภาษีก็ได้ (บดินทร์ มหาวงศ์ และไพบุลย์ ผจงวงศ์, 2562) ซึ่งสิ่งนี้ได้นำไปสู่ความคิดในการหาวิธีการที่จะลดจำนวนภาษีที่ตนต้องชำระ ไม่ว่าจะเป็นการเลี่ยงภาษี หรือแม้กระทั่งการจงใจหนีภาษี

จากการที่แรกเริ่มเดิมทีนั้นการคำนวณกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการกำหนดเกณฑ์ในการรับรู้รายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล กลายเป็นว่าผู้เสียภาษีจะใช้เกณฑ์อะไรก็ได้ในทางบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ ซึ่งต่อมาได้มีการกำหนดให้ใช้เฉพาะเกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายเท่านั้น แต่เกณฑ์ดังกล่าวก็ไม่ได้มีการให้ความหมายหรือคำจำกัดความที่ชัดเจน อีกทั้งยังมีความแตกต่างจากวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และจากช่องโหว่ทางกฎหมายในด้านภาษีเหล่านี้ ได้ทำให้เกิดเป็นแนวคิดในการเลี่ยงภาษีซึ่งเป็นวิธีการลดจำนวนภาษีที่กิจการจะต้องชำระลงอย่างไม่ผิดต่อดัวบทกฎหมาย โดยสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ส่งผลให้ภาครัฐต้องสูญเสียรายได้หลักที่จะนำไปจัดสรรให้แก่หน่วยงานต่างๆ เพื่อนำไปใช้บริหารประเทศในแต่ละด้านนั่นเอง (อดิศักดิ์ สืบประดิษฐ์, 2547)

ฉะนั้นแล้วในการดำเนินธุรกิจวิธีการในการลดหรือหลีกเลี่ยงที่จะชำระภาษีนั้นได้เริ่มขึ้นจากการวางแผนภาษี ซึ่งได้มีการนิยามถึงความหมายการวางแผนภาษีโดย บริษัท พัฒนกิจ บัญชีภาษีและฝึกอบรม จำกัด (2564) ระบุว่า การวางแผนภาษี คือ การวางแผนเพื่อหาวิธีการที่จะชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยลดจำนวนภาษีที่ต้องชำระให้เหลืออยู่ในจำนวนที่ต่ำ

ที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ หรือจงใจที่กระทำการไม่ชำระภาษีนั่นเลย จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้สามารถจำแนกการลดหรือหลีกเลี่ยงที่จะชำระภาษีออกเป็น 2 วิธีที่ต่างกันได้ดังนี้

1. การเลี่ยงภาษี คือ การที่ผู้เสียภาษีใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายในเรื่องภาษีอากร เพื่อให้ไม่ต้องเสียภาษีในส่วนนั้น หรือเสียภาษีในส่วนนั้นในจำนวนที่น้อยลง โดยการเลี่ยงภาษีถือเป็นการกระทำที่ไม่ผิดต่อกฎหมาย

2. การหนีภาษี คือ การจงใจกระทำการไม่ชำระภาษีตามแต่ละวิธีการที่บุคคลหรือกิจการนั้นหาทางที่จะกระทำ สิ่งนี้ถือเป็นการกระทำที่ผิดต่อกฎหมายอย่างแน่นอน โดยผู้ใดที่กระทำการหนีภาษีจะได้รับโทษทางกฎหมายตามแต่ละความผิดที่ได้บัญญัติไว้

ทั้งนี้ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลย่อมส่งผลดีต่อตัวธุรกิจอย่างแน่นอน ทำให้กิจการมีกำไรสุทธิหลังหักภาษีคงเหลือมากยิ่งขึ้น เพื่อไว้สำหรับแจกจ่ายเป็นผลประโยชน์ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไปอีกด้วย แต่ทั้งนี้หากกิจการมีการชำระภาษีที่ต่ำเกินไปก็อาจส่งผลให้เกิดข้อสงสัยต่อความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจของกิจการจากผู้ลงทุนและรัฐบาลก็เป็นได้

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีต ได้พบตัวชี้วัดของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลในรูปแบบต่างๆ ดังนี้ ปรียาพร วังเวียง (2562) และ Prakoso & Hudiwinarsih (2018) ได้ใช้อัตรารายจ่ายภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน (Current ETR) เป็นตัวชี้วัด ซึ่งมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตรารายจ่ายภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้} - \text{ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี}}{\text{กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี}}$$

ส่วน Sadjarto et al. (2019), Warih (2019) และ Deslandes et al. (2020) ได้ใช้อัตรารายจ่ายภาษีเงินได้ที่แท้จริง (ETR) หรืออัตรารายจ่ายภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (GAAP ETR) เป็นตัวชี้วัด ซึ่งมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตรารายจ่ายภาษีเงินได้ที่แท้จริง} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคล}}{\text{กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี}}$$

นอกจากนี้ Hsu et al. (2018), Ratnawati et al. (2019) และ Chyz et al. (2020) ได้ใช้อัตรารายจ่ายภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR) เป็นตัวชี้วัด ซึ่งมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตรารายจ่ายภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด} = \frac{\text{เงินสดที่จ่ายชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล}}{\text{กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี}}$$

แม้ว่าอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (ETR) จะเป็นรูปแบบการคำนวณที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา แต่เมื่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2556) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 ซึ่งได้กำหนดถึงการจัดทำบัญชีของกิจการที่นอกจากการบันทึกผลกระทบของรายการต่างๆ แล้ว กิจการจะต้องบันทึกผลกระทบทางภาษีของรายการเหล่านั้น รวมไปถึงการรับรู้รายการภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีอีกด้วย ส่งผลให้การบันทึกบัญชีของกิจการเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก และยังเกิดความไม่สอดคล้องกันในส่วนของการรายงานกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (GAAP) และหลักภาษีตามประมวลรัษฎากร จากกรณีที่ภาษีเงินได้ที่มาจากกำไรสุทธิทางบัญชีและทางภาษีมีจำนวนไม่เท่ากัน จนเกิดเป็นข้อแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี (Book Tax Difference) (ปริยาพร วังเวียง, 2562) ซึ่งอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (ETR) เป็นรูปแบบการคำนวณอัตราภาษีที่มีข้อจำกัดอย่างร้ายแรงจากการที่ไม่ได้มีการคำนึงถึงภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Salihu et al., 2013) และยังทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณอาจไม่สามารถสะท้อนถึงกลยุทธ์ในการยืดเวลาชำระภาษีของกิจการได้อีกด้วย (Salihu et al., 2013) ฉะนั้นในการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของงานวิจัยนี้จึงเลือกที่จะใช้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน (Current ETR) ซึ่งเป็นรูปแบบการคำนวณที่สามารถแก้ไขข้อจำกัดของการคำนวณในรูปแบบอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (ETR) โดยอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน (Current ETR) คือ อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันที่ได้นำภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเข้ามาคำนวณและหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหมายเหตุประกอบงบการเงิน (ปริยาพร วังเวียง, 2562)

2.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตพบว่า การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของคณะกรรมการและประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้มีการใช้ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) Jensen & Meckling (1976) ได้นิยามไว้ว่า ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดในเรื่องของความสัมพันธ์ซึ่งเกี่ยวกับสัญญาระหว่างตัวการและตัวแทน โดยทฤษฎีนี้จะเปรียบผู้ถือหุ้นเป็นตัวการ ซึ่งมีเป้าหมายในการเพิ่มมูลค่าของบริษัทให้สูงที่สุด และเปรียบคณะผู้บริหารเป็นตัวแทนที่ได้รับอำนาจการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการใช้ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) ซึ่งระบุว่า บริษัทมีหน้าที่สร้างผลประโยชน์ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย และให้บริการผลประโยชน์ซึ่งก็คือการจ่ายดอกเบี้ยของบริษัท โดยผู้มีส่วนได้เสียคือบุคคลที่สามารถโน้มน้าวหรือถูกโน้มน้าวจากการบรรลุเป้าหมายขององค์กร และจากดอกเบี้ยของบริษัท เช่น ผู้ถือหุ้น ภัณฑายเออร์ ผู้บริโภค รัฐบาล สังคม พนักงาน ธนาคารหรือเจ้าหนี้ และบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัท (Benn et al., 2016) ทั้งนี้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เลือกที่จะใช้ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

จากการที่ทฤษฎีนี้มีความครอบคลุมที่จะนำมาใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ ของคณะกรรมการ และสามารถประยุกต์ใช้กับตัวแปรที่แตกต่างกันออกไปได้อย่างหลากหลาย

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) เป็นทฤษฎีที่ผนวกองค์ความรู้ทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีการตัดสินใจ ทฤษฎีสังคมวิทยา และทฤษฎีองค์การเข้าด้วยกัน เพื่อนำมาใช้ในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นจากการร่วมกันกำกับดูแลกิจการ ในมุมมองที่ว่าเมื่อเจ้าของกิจการไม่สามารถที่จะบริหารกิจการได้ด้วยตนเองจึงจำเป็นต้องมีการจัดหาบุคคลอื่นเข้ามาเป็นตัวแทนในการทำหน้าที่ดังกล่าว แต่ทั้งนี้ในความสัมพันธ์ดังกล่าวก็ย่อมที่จะเกิดปัญหาจากการที่เจ้าของกิจการและตัวแทนที่เข้ามาบริหารงานต่างมีข้อมูลของกิจการที่ไม่สมดุลกัน และจากสมมุติฐานที่ระบุว่าแต่ละบุคคลต่างต้องการที่จะเพิ่มผลประโยชน์ของตนทำให้ตัวแทนที่เข้ามาบริหารงานอาจใช้ความไม่สมดุลของข้อมูลเพื่อปกปิดข้อมูลในบางส่วนจากเจ้าของกิจการ จนนำไปสู่ความมีอิทธิพลต่อยอดเงินทางบัญชีที่จะถูกนำไปแสดงในงบการเงินผ่านการบริหารกิจการในส่วนของการจัดการด้านรายได้ก็เป็นได้ (Prakoso & Hudiwinarsih, 2018)

โดย Jensen & Meckling (1976) ได้อธิบายถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ดังกล่าวในมุมมองของการดำเนินกิจการไว้ว่าความสัมพันธ์ในทางทฤษฎีตัวแทนเกิดขึ้นจากบุคคลสองฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่ง คือ ตัวการ (Principle) ซึ่งก็คือเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น ที่ยินยอมให้บุคคลอื่นเข้ามามีสิทธิ์ในการจัดการกับทรัพยากรที่กิจการของตนมีอยู่แทนตนเองได้ และอีกฝ่ายก็คือ ตัวแทน (Agency) ซึ่งก็คือฝ่ายบริหารหรือคณะกรรมการบริษัท ที่มีหน้าที่เข้ามาบริหารจัดการกิจการแทนเจ้าของกิจการ เพื่อให้เจ้าของกิจการได้มาซึ่งผลตอบแทนที่สูงที่สุดจากการดำเนินงาน ทั้งนี้ในความสัมพันธ์ดังกล่าวย่อมเกิดสิ่งๆ ที่เรียกว่าต้นทุนจากการมอบอำนาจขึ้นจากการที่เจ้าของกิจการได้มอบอำนาจในการดำเนินงานให้แก่ฝ่ายบริหารไปแล้ว ทำให้ไม่สามารถทราบถึงข้อมูลการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในการดำเนินงานได้ ซึ่งถ้าหากฝ่ายบริหารสามารถสร้างผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้อย่างสูงสุดผ่านการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปในลักษณะที่เหมาะสมก็จะทำให้ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพที่ดี แต่ถ้าหากทั้งสองฝ่ายเกิดความไม่สอดคล้องในส่วนผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ก็อาจทำให้เกิดสิ่งๆ ที่เรียกว่า ปัญหาตัวแทน (Agency Problem) ขึ้นมาก็เป็นได้ (สัตยา ตันจันทรพงศ์ และรัชนิยา บังเมฆ, 2560)

ฉะนั้นหากอิงจากทฤษฎีในข้างต้นคณะกรรมการตรวจสอบที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของคณะกรรมการบริษัทในการดำเนินการทางภาษีจึงเปรียบเสมือนตัวแทนในทางทฤษฎี ที่ต้องคอยดูแลและดำเนินการให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทเป็นไปอย่างสุจริต รวมถึงการมีความซื่อสัตย์ ความรู้ และความสามารถที่เฉพาะทางด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ จึงทำให้การมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบย่อมส่งผลต่อกลยุทธ์ของบริษัทในด้านของประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Ratnawati et al., 2019) ทั้งนี้แม้บริษัทจะชำระภาษีครบตามจำนวนที่ถูกต้องตาม

กฎหมาย แต่สิ่งนี้อาจส่งผลให้กำไรของกิจการลดลงจนไปกระทบต่อผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียควรจะได้รับ และในทางกลับกันหากจำนวนภาษีที่รัฐได้รับชำระมีระดับที่ต่ำเกินไป ก็อาจก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างรัฐกับตัวกิจการถึงความโปร่งใสภายในองค์กรก็เป็นได้ (Densai & Dharmapala, 2006)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต

สตีวา ตันจันทรังค์ และรัชเนีย บังเมฆ (2560) วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่า คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ และโครงสร้างการถือหุ้นมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีใช้กลุ่มธุรกิจการเงินหรือไม่อย่างไรบ้าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2557 จำนวน 673 บริษัท ผลการศึกษา การแบ่งแยกระหว่างประธานกรรมการ และกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี เนื่องจากผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้นโยบายการบัญชีและภาษีสร้างผลตอบแทนที่มากขึ้นให้ตนเอง โดยวางแผนภาษีเพื่อลดกำไรทางภาษีที่ไม่กระทบต่อกำไรทางบัญชี และความเป็นบริษัทครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี จากการที่สมาชิกในบริษัทเหล่านี้รู้จักกันอยู่แล้ว จึงมักจะให้ความสำคัญกับการลดค่าใช้จ่ายทางภาษีมากในทางบัญชี ส่วนขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ และค่าตอบแทนกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี เนื่องจากจำนวนกรรมการอิสระที่มากขึ้นจะส่งผลให้บริษัทมีการวางแผนภาษีที่ลดลง และการบริษัทที่จ่ายค่าตอบแทนให้กรรมการเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้มีการปฏิบัติงานที่จริงจังมากขึ้น ทั้งนี้ เมื่อแบ่งโครงสร้างการถือหุ้นออกเป็น 2 กลุ่ม พบว่า กลุ่มบริษัทครอบครัวไม่มีความแตกต่างจากในภาพรวม แต่พบความแตกต่างในกลุ่มบริษัทที่มีใช้บริษัทครอบครัวดังต่อไปนี้ ความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษี ส่วนจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี แต่พบว่า การแบ่งแยกระหว่างประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ และจำนวนกรรมการตรวจสอบกลับไม่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนภาษี นอกจากนี้ในกลุ่มบริษัทครอบครัวยังพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางด้านบัญชีหรือการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนภาษี ซึ่งตรงข้ามกับในกลุ่มที่มีใช้บริษัทครอบครัวที่กลับพบความสัมพันธ์เชิงลบ

ปริญพร วังเวียง (2562) วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของ คณะกรรมการบริษัทกับ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ การควบรวมตำแหน่งของ ประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ และค่าตอบแทนของคณะกรรมการกับการบริหาร รายจ่ายภาษี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อมูลจากงบการเงินประจำปี รวมถึงแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ช่วงปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2560 ผลการศึกษา ในส่วนของผลลัพธ์จากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงตามหลักการบัญชี

ที่รับรองทั่วไป พบว่า การควรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารรายจ่ายภาษี จากการที่คณะกรรมการอิทธิพลในการตัดสินใจที่มากขึ้น จึงสามารถอนุมัติกลยุทธ์ในการบริหารรายจ่ายภาษี ทำให้เกิดการบริหารรายจ่ายภาษีที่เพิ่มขึ้นได้ โดยในส่วนของขนาดของคณะกรรมการบริษัทก็ได้พบความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารรายจ่ายภาษีที่วัดโดยอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความหลากหลายในด้านทักษะความเชี่ยวชาญ ความสามารถ และประสบการณ์ของกรรมการ จากจำนวนคณะกรรมการที่มากขึ้น ทำให้มีมุมมองในการดำเนินธุรกิจที่กว้าง สามารถนำกลยุทธ์ต่างๆ ทางภาษีมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ กลับไม่พบความสัมพันธ์ในส่วนของความเป็นอิสระและค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทกับการบริหารรายจ่ายภาษี อาจเกิดจากข้อบังคับของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเรื่องของสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระที่ทุกบริษัทต้องปฏิบัติตาม ทำให้หลายบริษัทจึงมีการจำกัดจำนวนกรรมการให้ลดน้อยลง เพื่อจะไม่ต้องสรรหากรรมการอิสระเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับสัดส่วนของกรรมการโดยรวม และเพื่อไม่ให้จำนวนกรรมการที่มากเกินไปส่งผลกระทบต่อค่าตอบแทนของคณะกรรมการ จึงเป็นไปได้ที่จะไม่มีความแตกต่างระหว่างตัวแปรของในแต่ละบริษัท

Huang & Thiruvadi (2010) วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่ดี ได้แก่ จำนวนการประชุม จำนวนกรรมการ และจำนวนผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ จะสามารถปรับปรุงความเป็นธรรมและการเปิดเผยรายงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพได้หรือไม่อย่างไรบ้าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนใน S&P SmallCap600 จำนวน 218 บริษัท ในช่วงสิ้นปีงบประมาณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2546 โดยใช้ข้อมูลลักษณะคณะกรรมการด้านการเงินและการตรวจสอบจากฐานข้อมูลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ Computat ผลการศึกษา จำนวนในการประชุมและจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันการทุจริต ส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการป้องกันการทุจริต นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการเพศหญิงอย่างน้อยหนึ่งคนมีการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างจากคณะกรรมการตรวจสอบเพศชายทั้งหมด

Tijjani & Peter (2011) วัตถุประสงค์ เพื่อสืบค้นว่าคุณลักษณะใดของคณะกรรมการตรวจสอบที่ช่วยปรับปรุงการวางแผนภาษี ซึ่งส่งผลให้ภาระทางภาษีของบริษัทลดลง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินจำนวน 106 บริษัท ที่อ้างอิงจาก NSE ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 48 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2560 ผลการศึกษา องค์กรประกอบ จำนวนการประชุม และความเชี่ยวชาญทางการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการวางแผนภาษี เนื่องจากประสบการณ์และความรู้ของ

คณะกรรมการสามารถช่วยให้กิจกรรมการวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพ อีกทั้งความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นอีกสิ่งหนึ่งซึ่งช่วยให้บริษัทสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านภาษีผ่านการวางแผนภาษีได้อีกด้วย

Khaoula & Ali (2012) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบว่าคุณลักษณะของคณะกรรมการมีผลกระทบต่อการวางแผนภาษีนิติบุคคลในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือไม่ และเพื่อสนับสนุนงานวิจัยด้านภาษีในประเทศที่กำลังพัฒนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ตูนิเซีย 32 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2550 โดยใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของ BVMT ผลการศึกษา การควมรวบรวมตำแหน่งของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการวางแผนภาษีนิติบุคคล จากการที่ผู้บริหารมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นทำให้มีสถานะการทำงานที่เป็นประจำและมีความรู้เรื่องภายในของกิจการ ส่งผลให้อัตราภาษีมีจำนวนลดลง ส่วนความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการก็ได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการวางแผนภาษีนิติบุคคล เพราะจะทำให้การอภิปรายด้านภาษีมีความสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ถ้าหากกรรมการเพศหญิงมีส่วนที่เหมาะสมและมีความชำนาญ ก็อาจส่งผลให้การตัดสินใจทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนขนาดของคณะกรรมการ และกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนภาษีนิติบุคคล

Robinson et al. (2012) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบบทบาทการให้คำปรึกษาและตรวจสอบของกรรมการวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญทางบัญชีในคณะกรรมการตรวจสอบกับระดับการวางแผนภาษีของ บริษัท และสำรวจว่าความสัมพันธ์นี้ได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการโดยรวมหรือไม่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทในสหรัฐอเมริกา โดยเลือกมาเพียง 10 บริษัทจากในแต่ละอุตสาหกรรม ในระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2552 ผลการศึกษา กรรมการตรวจสอบที่ไม่มีความรู้ด้านบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนภาษี โดยเป็นเพราะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ทางการเงินแต่ไม่มีประสบการณ์ที่เฉพาะในด้านบัญชี และกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการวางแผนและการเลี่ยงภาษี จากการที่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีในระดับสูง มักจะมีการวางแผนภาษีที่มีความรอบคอบและเข้มงวดมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพ และไม่สนับสนุนให้บริษัทเข้าไปดำเนินกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการลดรายจ่ายด้านภาษี

Richardson et al. (2013) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงและลักษณะการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลนิติบุคคล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทจดทะเบียน 300 อันดับแรกของออสเตรเลีย ในระหว่างปี พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2552 ผลการศึกษา ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเพราะการที่คณะกรรมการมีส่วนของกรรมการอิสระที่สูงขึ้นจะทำให้การวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมของกิจการลดลง

Arismajayanti & Jati (2017) วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าความสามารถของ คณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ กรรมการอิสระ และความ เสี่ยงของบริษัทมีความสัมพันธ์อย่างไรต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง บริษัทผู้ผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียจำนวน 176 บริษัท ใน ระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2559 ผลการศึกษา ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมี ความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล จากการที่ความเป็นอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบภายในบริษัทจะช่วยปรับปรุงคุณภาพการกำกับดูแลกิจการ โดยจะช่วยให้ การวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลง

Dhamara & Violita (2017) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบอิทธิพลของการรบกวน ทางการเงินและความเป็นอิสระของคณะกรรมการที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติ บุคคล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทผู้ผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียจำนวน 97 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2556 ผลการศึกษา ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากการที่บริษัทไม่ได้ให้ความใส่ใจ ในเรื่องของการกำกับดูแลกิจการ

Hoseini & Gerayli (2018) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการมี กรรมการหญิงต่อการเลี่ยงภาษี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เตหะรานจำนวน 97 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2558 ผลการศึกษา ความหลากหลาย ทางเพศในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเลี่ยงภาษี จากการที่กรรมการเพศหญิงมักไม่ พอใจกับการกระทำที่มีความเสี่ยง และยังมีส่วนสนับสนุนให้คณะกรรมการมีมาตรฐานทางจริยธรรม และศีลธรรมที่เพิ่มมากขึ้น โดยสิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มระดับความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของ คณะกรรมการ

Hsu et al. (2018) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มี ความเชี่ยวชาญทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับแนวทางการดูแลกระบวนการวางแผนภาษีนิติบุคคล ของบริษัทตามแต่ละกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจหรือไม่อย่างไร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่อยู่ใน ฐานข้อมูล COMPUSTAT ในระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2555 โดยใช้ข้อมูลทางการเงินเฉพาะ บริษัทจากฐานข้อมูลดังกล่าว และใช้ฐานข้อมูล GMI Ratings ในส่วนของข้อมูลคณะกรรมการของ บริษัท ผลการศึกษา คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อการเลี่ยงภาษีในกิจการที่ใช้กลยุทธ์ผู้ป้องกัน และคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญทาง การเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเลี่ยงภาษีในกิจการที่ใช้กลยุทธ์ผู้แสวงหา จากการที่ คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินจะยังมีบทบาทในการเฝ้าติดตามที่เข้มงวด มากยิ่งขึ้น

Ogbeide & Obaretin (2018) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการ และประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไนจีเรีย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินจำนวน 85 บริษัท โดยรวบรวมข้อมูลในระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2559 ผลการศึกษา ขนาดของคณะกรรมการ ความหลากหลายทางเพศของคณะกรรมการ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้น กลไกการกำกับดูแลกิจการเหล่านี้จึงสามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพการกำกับดูแลกิจการให้การวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลง รวมไปถึงการขัดขวางพฤติกรรมที่มีขอบในการรายงานทางการเงิน และการฉ้อโกงทางบัญชีที่เกิดจากผู้บริหารของบริษัทได้อีกด้วย

Prakoso & Hudiwinarsih (2018) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของความเป็นเจ้าของสถาบัน ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบและขนาดบริษัท ในการเลี่ยงภาษี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ธนาคารในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 568 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2559 ผลการศึกษา ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล จากการที่ผู้บริหารเพศหญิงไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ รวมไปถึงความแตกต่างในการมองปัญหาและตัดสินใจระหว่างเพศก็ไม่ได้มีผลกระทบเช่นกัน และคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเลี่ยงภาษี โดยการมีกรรมการตรวจสอบเป็นการเพิ่มความสามารถในการแทรกแซงการกำหนดนโยบายอัตราภาษีที่แท้จริงของบริษัท

Pramudya et al. (2018) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีในการแก้ไขปัญหา และตรวจสอบความสัมพันธ์ของอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการวางแผนภาษีในการแก้ไขปัญหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทหอสังหาริมทรัพย์และบริษัทคู่สัญญาทั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย (IDX) ในระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2557 ผลการศึกษา คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการวางแผนภาษีในการแก้ไขปัญหา โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะปรับปรุงคุณภาพและลดการจัดทำการรายงานทางการเงิน เนื่องจากข้อมูลการบัญชีที่ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจสอบและได้เปิดเผยอย่างโปร่งใส

Abdullah & Said (2019) วัตถุประสงค์ เพื่อยืนยันว่าความมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นกลไกหนึ่งที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลกิจการ ผ่านการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและการก่ออาชญากรรมทางการเงินในองค์กร และเพื่อศึกษาถึงความมีประสิทธิภาพของการมีคณะกรรมการความเสี่ยงในการป้องกันอาชญากรรมทางการเงินในองค์กร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เบอร์ซา

มาเลเซีย โดยรวบรวมข้อมูลของตัวแปรในการศึกษาผ่านเว็บไซต์คืออาชญากรรมทางการเงินขององค์กรในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2557 ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงความเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการหลังการก่ออาชญากรรม จึงเลือกที่จะใช้รายงานประจำปีในช่วงปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2556 ผลการศึกษา คณะกรรมการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการก่ออาชญากรรมทางการเงิน ส่วนจำนวนการประชุมและจำนวนกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อการก่ออาชญากรรมทางการเงิน จากการที่ทุกบริษัทมีมาตรฐานในเรื่องของคณะกรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติตามเช่นเดียวกัน จึงส่งผลให้ไม่สามารถที่จะพบความแตกต่างระหว่างบริษัทที่ก่ออาชญากรรมและไม่ได้ก่ออาชญากรรม อีกทั้งการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบก็เป็นเพียงการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการกำกับดูแลกิจการภายในเพียงเท่านั้น

Barros & Sarmiento (2019) วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าคุณลักษณะของคณะกรรมการมีอิทธิพลต่อระดับการเสี่ยงภาษีของบริษัทหรือไม่อย่างไรบ้าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลอนดอน จำนวน 74 บริษัท ในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2558 ผลการศึกษา จำนวนของการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเสี่ยงภาษี เป็นเพราะความถี่ในการประชุมที่สูงขึ้นส่งผลให้การควบคุมคณะกรรมการมีเข้มงวดมากยิ่งขึ้นได้ อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงจากกลยุทธ์การหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัทได้อีกด้วย

Fauzan et al. (2019) วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเสี่ยง ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ขนาดของบริษัท และการเติบโตของยอดขายต่อการเสี่ยงภาษี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทผู้ผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียจำนวน 60 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2559 ผลการศึกษา คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเสี่ยงภาษี ซึ่งจำนวนของกรรมการตรวจสอบได้เปรียบเสมือนหลักประกันความสามารถในการแทรกแซงการกำหนดนโยบายอัตราภาษีของบริษัท

Ratnawati et al. (2019) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของความเป็นเจ้าของกิจการคณะกรรมการกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล และศึกษาบทบาทขนาดบริษัทที่มีต่อผลกระทบของความเป็นเจ้าของกิจการคณะกรรมการกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง รายงานประจำปีของบริษัทผู้ผลิตทั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย ในระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2560 ผลการศึกษา คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเพราะบริษัทมีคณะกรรมการตรวจสอบอยู่ตามข้อกำหนดของระเบียบข้อบังคับเท่านั้น คณะกรรมการตรวจสอบจึงไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่

Sadjiarto et al. (2019) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ทางการเมืองและการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลในบริษัทธุรกิจบริการและธนาคารในอินโดนีเซีย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทธุรกิจบริการ และธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย ในระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2560 ผลการศึกษา ความเป็นอิสระของคณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบภายนอกไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเพราะคณะกรรมการอิสระมีจำนวนค่อนข้างน้อยจนไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานในส่วนของการรายงานทางการเงินที่มีความซับซ้อน

Warih (2019) วัตถุประสงค์ เพื่อวินิจฉัยอย่างเจาะลึกถึงผลกระทบของขนาดบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบต่อการเลี่ยงภาษีของบริษัท ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย (Bursa Efek Indonesia) จำนวน 253 บริษัท โดยใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2559 ผลการศึกษา คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลี่ยงภาษี จากการที่คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่เฝ้าติดตาม "พฤติกรรม" ของบริษัทเพียงเท่านั้น

Chyz et al. (2020) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบตัวแทนพนักงานจากคณะกรรมการที่ได้กำหนดมา สามารถช่วยลดการละเมิดในรายงานทางการเงินและภาษีได้หรือไม่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัททั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศเยอรมัน ในระหว่างปี พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2560 ผลการศึกษา คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบเปรียบเสมือนเครื่องมือที่มีส่วนช่วยให้การระทำการวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลง

Deslandes et al. (2020) วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีในเชิงรุกของบริษัทกับลักษณะต่างๆ ของกรรมการตรวจสอบ ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความเชี่ยวชาญ จำนวนการประชุม และความหลากหลายทางเพศ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทมหาชนของประเทศแคนาดาที่จดทะเบียนใน TSX จำนวน 289 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2558 ผลการศึกษา ความเชี่ยวชาญและจำนวนการประชุมของกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีนิติบุคคล จากการที่การจัดเก็บภาษีจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญที่เฉพาะทาง ดังนั้น ในคณะกรรมการจึงควรมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินอยู่หลายคน ซึ่งความเชี่ยวชาญดังกล่าวสามารถยับยั้งการประทุพผิตทางภาษีได้ ส่วนความเป็นอิสระและความหลากหลายทางเพศของกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีนิติบุคคล

Widuri et al. (2020) วัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาว่าภาวะผู้นำของบริษัทที่ดำเนินกิจการโดยผู้หญิงสามารถลดการเลี่ยงภาษีได้หรือไม่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทในประเทศ

อินโดนีเซียและมาเลเซียซึ่งจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียและตลาดหลักทรัพย์มาเลเซียที่ไม่ใช่ทางการเงินจำนวน 73 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2561 ผลการศึกษา ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเลี้ยงภาษี เป็นเพราะกรรมการเพศหญิงสามารถเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุนที่ต้องการให้คณะกรรมการบริหารมีความรับผิดชอบ มีความโปร่งใส และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม

Flamini et al. (2021) วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าเหตุใดความแตกต่างของบริษัทครอบครัวในประเทศอิตาลี จึงทำให้เกิดความผันแปรในประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทครอบครัวในแต่ละประเภท ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทครอบครัวในประเทศอิตาลี ในระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2557 โดยรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามและข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูล AIDA ทั้งนี้มีบริษัทที่ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 860 บริษัท โดยมีบริษัทครอบครัวอยู่จำนวน 463 บริษัท ผลการศึกษา คณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล จากการที่คณะกรรมการอิสระในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทครอบครัวยอมดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกิจการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนแม้จะเป็นเพียงในระยะสั้น รวมไปถึงเพื่อรักษาผลประโยชน์ของบุคคลบางกลุ่ม

Rizqia & Lastiati (2021) วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของคุณภาพการตรวจสอบต่อการเลี้ยงภาษีและผลกระทบของคณะกรรมการอิสระและความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการตรวจสอบและเลี้ยงภาษี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย (IDX) และตลาดหลักทรัพย์มาเลเซียในระหว่างปี พ.ศ. 2561 ผลการศึกษา ความเชี่ยวชาญทางการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลี้ยงภาษี โดยเป็นเพราะคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความเข้าใจในกิจกรรมการดำเนินงานและธุรกิจของบริษัท ทำให้พื้นฐานด้านการเงินที่ไม่ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการการแต่อย่างใด

2.5 พัฒนาศมมติฐานการศึกษา

2.5.1 ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ในอดีตโดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (Prakoso & Hudiwinarsih, 2018; Pramudya et al., 2018; Fauzan et al., 2019; Chyz et al., 2020) โดย Prakoso & Hudiwinarsih (2018) และ Fauzan et al. (2019) ได้ระบุว่า จำนวนของกรรมการตรวจสอบเปรียบเสมือนหลักประกันถึงความสามารถในการแทรกแซงการกำหนดนโยบายอัตราภาษีที่แท้จริงของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Chyz et al. (2020) ที่ว่าคณะกรรมการ

ตรวจสอบเปรียบเทียบเครื่องมือในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจที่สำคัญที่สุด เพราะมีส่วนช่วยให้การกระทำการวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลงได้ และจากแนวคิดของ Pramudya et al. (2018) ที่ระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบจะปรับปรุงคุณภาพและลดการจัดทำการรายงานทางการเงิน เนื่องจากข้อมูลการบัญชีที่ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจสอบและได้เปิดเผยอย่างโปร่งใส จะทำให้กลไกการกำกับดูแลกิจการประสบความสำเร็จจากการที่กระบวนการทางบัญชีได้จัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพออกมา ส่งผลให้ความเชื่อมั่นที่นักลงทุนมีต่อตัวบริษัทเพิ่มขึ้น

ทว่าในอีกมุมหนึ่งกลับพบผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ระบุว่าขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดย Ratnawati et al. (2019) ระบุว่า การมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบในบริษัทนั้น มีเพียงเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของระเบียบข้อบังคับเท่านั้น ดังนั้นคณะกรรมการตรวจสอบจึงไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ อีกทั้งจากการที่คณะกรรมการตรวจสอบซึ่งทำหน้าที่เพียงเฝ้าติดตาม "พฤติกรรม" ของบริษัท ทำให้ไม่สามารถลดโอกาสในการเลี่ยงภาษีที่จะเกิดขึ้นภายในบริษัทได้ (Warih, 2019) ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมเหล่านี้จึงตั้งสมมติฐานได้ว่า

H₁: ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.5.2 ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ในอดีตโดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (Tijjani & Peter, 2011; Robinson et al., 2012; Hsu et al., 2018; Deslandes et al., 2020) โดย Deslandes et al. (2020) ได้ระบุว่า การจัดเก็บภาษีจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญที่เฉพาะทาง ดังนั้น ในคณะกรรมการจึงควรมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินอยู่หลายคน ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินเป็นอย่างดีจะสามารถยับยั้งการประพฤติผิดทางภาษีได้ สอดคล้องกับ Robinson et al. (2012) ที่กล่าวไว้ว่าบริษัทที่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะแสดงให้เห็นถึงการวางแผนภาษีที่มีความรอบคอบและเข้มงวดมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพ โดยพบว่าการวางแผนภาษีที่ได้รับการสนับสนุนโดยคณะกรรมการตรวจสอบที่เชี่ยวชาญด้านบัญชีจะไม่มีกรวางแผนภาษีที่มีความเสี่ยง และไม่สนับสนุนให้บริษัทเข้าไปดำเนินกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการลดรายจ่ายด้านภาษี นอกจากนี้ก็ได้มีความเห็นจากผู้ใช้อข้อมูลทางบัญชีที่ระบุว่า ประสิทธิภาพและความรู้ของคณะกรรมการสามารถช่วยให้บริษัทบรรลุเป้าหมายในการเพิ่มความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นอย่างมาก โดยการลดค่าใช้จ่ายทางภาษีผ่านกิจกรรมการวางแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพ (Tijjani & Peter, 2011) รวมถึงในบริษัทที่ใช้กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจแบบผู้แสวงหาได้พบว่า คณะกรรมการ

ตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินจะยังมีบทบาทในการเฝ้าติดตามที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น และบริษัทที่ใช้กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจแบบผู้ป้องกัน ความเชี่ยวชาญด้านการเงินจะส่งเสริมให้คณะกรรมการตรวจสอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการวางแผนภาษีมากยิ่งขึ้น ทำให้พวกเขามีบทบาทในการให้คำปรึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนภาษีในวงกว้างมากยิ่งขึ้น (Hsu et al., 2018)

ทว่าในอีกมุมหนึ่งกลับพบผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ระบุว่าความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดย Robinson et al. (2012) ระบุว่า กรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางการเงินแต่ไม่มีประสบการณ์ที่เฉพาะในด้านบัญชี ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อระดับการวางแผนภาษีโดยรวมของบริษัท อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีพื้นฐานด้านการเงินแต่ไม่มีความเข้าใจในกิจกรรมการดำเนินงานและธุรกิจของบริษัท ก็ไม่ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการเช่นกัน (Rizqia & Lastiati, 2021) ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมเหล่านี้จึงตั้งสมมติฐานได้ว่า

H₂: ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.5.3 ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ในอดีตโดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (Khaoula & Ali, 2012; Hoseini & Gerayli, 2018; Ogbeide & Obaretin, 2018; Widuri et al., 2020) โดย Hoseini & Gerayli (2018) ได้ระบุว่า จากการที่กรรมการเพศหญิงมักไม่พอใจกับการกระทำที่มีความเสี่ยง จึงส่งผลให้คณะกรรมการมีมาตรฐานทางจริยธรรมและศีลธรรมที่เพิ่มมากขึ้น มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระและช่วยอำนวยความสะดวกให้มีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มระดับความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการ จึงพอที่จะกล่าวได้ว่าการมีเพศหญิงอยู่ในคณะกรรมการบริษัทสามารถลดโอกาสในการหนีภาษีได้เป็นอย่างมาก โดยสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ระบุว่า หากในคณะกรรมการมีสมาชิกที่เป็นเพศหญิงในสัดส่วนที่สูงจะส่งผลให้การลดภาระทางภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Ogbeide & Obaretin, 2018) อีกทั้งกรรมการเพศหญิงยังสามารถเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุนที่ต้องการให้คณะกรรมการบริหารมีความรับผิดชอบ มีความโปร่งใส และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรมที่เพิ่มขึ้นได้อีกด้วย (Widuri et al., 2020) นอกจากนี้ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการยังอาจส่งผลให้การอภิปรายด้านภาษีมีความสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ถ้าหากกรรมการเพศหญิงมีสัดส่วนที่สมเหตุสมผลกับกรรมการเพศชาย รวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยกรรมการเพศหญิงที่มีความชำนาญ ก็อาจส่งผลให้การตัดสินใจทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นก็เป็นได้ (Khaoula & Ali, 2012)

ทว่าในอีกมุมหนึ่งกลับพบผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ระบุว่าความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดย Prakoso & Hudiwinarsih (2018) ได้ระบุว่า ผู้บริหารเพศหญิงไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบริษัทในการเลี่ยงภาษี อีกทั้งความแตกต่างในหลักการมองปัญหาและการตัดสินใจระหว่างเพศชายและเพศหญิงก็ไม่ได้กระทบต่อการตัดสินใจในการเลี่ยงภาษีเช่นกัน ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมเหล่านี้จึงตั้งสมมติฐานได้ว่า

H₃: ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.5.4 ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ในอดีต โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (Richardson et al., 2013; Arismajayanti & Jati, 2017; Ogbeide & Obaretin, 2018; Flamini et al., 2021) โดย Richardson et al. (2013) ได้ระบุไว้ถึงผลกระทบจากการที่คณะกรรมการมีสัดส่วนของกรรมการอิสระที่สูงขึ้น ประกอบกับการจัดตั้งระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมของกิจการลดลง ซึ่งสอดคล้องกับ Arismajayanti & Jati (2017) และ Ogbeide & Obaretin (2018) ที่ระบุว่า ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบภายในบริษัทจะช่วยปรับปรุงคุณภาพการกำกับดูแลกิจการ โดยจะช่วยให้การวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระในการกำกับดูแลการเตรียมงบการเงิน อาจมีส่วนช่วยขัดขวางพฤติกรรมที่มีขอบในการรายงานทางการเงิน และการฉ้อโกงทางบัญชีที่เกิดจากผู้บริหารของบริษัทได้ เช่นเดียวกับคณะกรรมการอิสระในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทครอบครัวซึ่งมีส่วนทำให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนของกิจการในระยะสั้น และมุ่งเน้นที่จะรักษาผลประโยชน์ของบุคคลเพียงบางกลุ่มก็ตาม (Flamini et al., 2021)

ทว่าในอีกมุมหนึ่งกลับพบผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ระบุว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่ง Dhamara & Violita (2017) ได้ระบุว่า รายละเอียดของการกำกับดูแลกิจการในส่วนนี้เป็นสิ่งที่บริษัทไม่ได้ให้ความสนใจ อีกทั้งจากการที่คณะกรรมการอิสระในบริษัทมีจำนวนค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะเพียงคนเดียวเท่านั้น ทำให้เมื่อเผชิญกับการดำเนินงานในส่วนของการรายงานทางการเงินที่มีความซับซ้อน การมีอยู่ของคณะกรรมการอิสระจึงแทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเท่าไรนัก (Sadjiarto et al., 2019) ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมเหล่านี้จึงตั้งสมมติฐานได้ว่า

H₄: ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.5.5 จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ในอดีต โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล (สัตยา ตันจันทร์พงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ, 2560; Tijjani & Peter, 2011; Barros & Sarmiento, 2019; Deslandes et al., 2020) โดย Barros & Sarmiento (2019) ได้ระบุว่า การที่บริษัทมีความถี่ในการประชุมที่สูงขึ้นจะสามารถทำให้การควบคุมคณะกรรมการที่มีความหลากหลายมีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้นได้ และช่วยลดพฤติกรรมการฉวยโอกาสและการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงจากกลยุทธ์การหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัทได้อีกด้วย ซึ่ง Tijjani & Peter (2011) ก็ได้ระบุว่า ความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้บริษัทสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านภาษีผ่านการวางแผนภาษีลงได้ และหากในคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวนความถี่ของการประชุมในแต่ละปีมากกว่า 4 ครั้ง หรือมากกว่า 1 ครั้งต่อไตรมาสก็จะยิ่งส่งผลให้กิจการมีการวางแผนภาษีที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสให้มีการดำเนินการที่ได้มาซึ่งแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Deslandes et al., 2020) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ถ้าคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวนการประชุมที่เพิ่มมากขึ้นก็จะส่งผลให้บริษัทมีการวางแผนภาษีที่เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน (สัตยา ตันจันทร์พงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ, 2560)

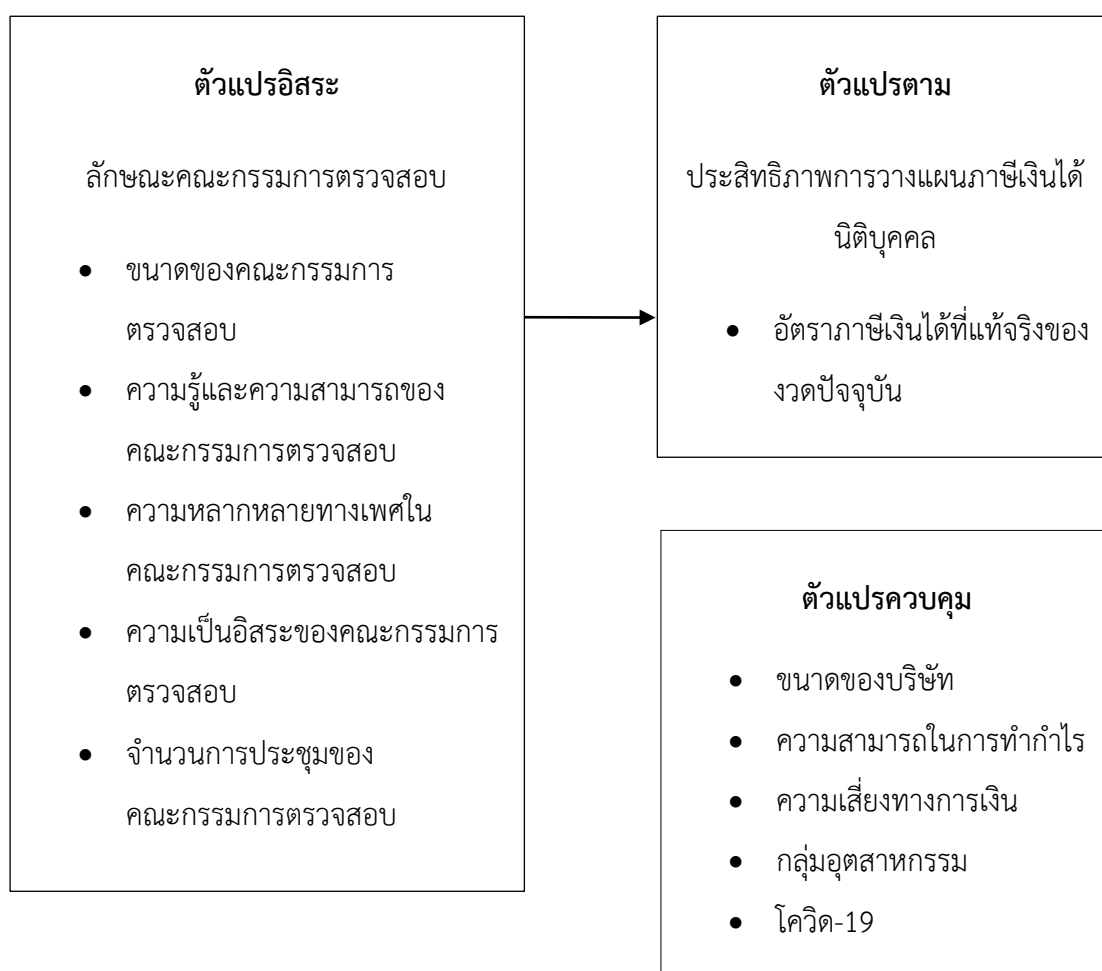
ทว่าในอีกมุมหนึ่งกลับพบผลลัพธ์ของงานวิจัยที่อาจกล่าวได้ว่าจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดย Abdullah & Said (2019) ได้ระบุว่า จากการที่ประเทศมาเลเซียได้มีการกำหนดมาตรฐานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ทุกบริษัทจะต้องปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของลักษณะเฉพาะของคณะกรรมการตรวจสอบ เช่น จำนวนหรือความเป็นอิสระของสมาชิก ตลอดจนกิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบ เช่น การประชุม ซึ่งเมื่อบริษัทต่างๆ ได้ใช้มาตรฐานและปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านี้แล้ว ก็อาจส่งผลให้ไม่สามารถที่จะพบความแตกต่างระหว่างบริษัทที่ก่ออาชญากรรมและไม่ได้ก่ออาชญากรรม อีกทั้งการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบก็เป็นเพียงการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัทเท่านั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือนำถึงผลลัพธ์ของการประชุมที่เกิดขึ้นเลยแต่อย่างใด สอดคล้องกับ Huang & Thiruvadi (2010) ซึ่งก็ได้ระบุว่า จำนวนในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตขององค์กร ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมเหล่านี้จึงตั้งสมมติฐานได้ว่า

H₅: จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะและปัจจัยอื่นในคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อเลี่ยงภาษี หรือแม้กระทั่งการจงใจหนีภาษีซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย โดยการศึกษาครั้งนี้มีกรอบแนวคิดของการวิจัย คือ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการกล่าวถึงขั้นตอนและรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย เช่น กลุ่มตัวอย่าง วิธีการและเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล วิธีจำแนกและวัดค่าตัวแปรในแต่ละประเภท รวมไปถึงวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จนได้มาซึ่งรูปแบบของสูตรสมการทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรในงานวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 530 ตัวอย่าง จาก 106 บริษัท (ภาคผนวก ก) จากการที่บริษัทในตลาดดังกล่าวล้วนเป็นบริษัทที่มีศักยภาพขนาดกลางไปจนถึงขนาดเล็กที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และให้ผลตอบแทนในหลักทรัพย์ค่อนข้างสูง ทว่าบริษัทในตลาดดังกล่าวกลับมีความผันผวนค่อนข้างสูง โดยบริษัทที่มีการเติบโตก็จะเติบโตอย่างรวดเร็ว ในทางตรงกันข้ามบริษัทที่ไม่มีการเติบโตก็แทบจะไม่มีกำไรโตมากไปกว่าที่เป็นอยู่เลย และบ่อยครั้งหลักทรัพย์ของบริษัทในตลาดดังกล่าวมักจะมีสภาพคล่องที่ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของกิจการอย่างแน่นอน และผลประกอบการของกิจการก็ย่อมจะส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของกิจการที่ได้รับการกำหนดโดยคณะกรรมการบริษัท จึงเป็นที่น่าสนใจว่าคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งเป็นคณะกรรมการชุดย่อยของคณะกรรมการบริษัท ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในเรื่องของรายงานทางการเงิน ระบบควบคุมภายใน ประสานงานกับฝ่ายอื่น รวมไปถึงการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท จะมีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของตัวกิจการมากน้อยเพียงใด

แต่การศึกษาคั้งนี้จะไม่รวมกิจการต่อไปนี้

(1) ไม่มีงบการเงินและรายงานประจำปี ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จำนวน 64 บริษัท เนื่องจากข้อมูลของบริษัทเหล่านี้ไม่มีความครอบคลุมและสอดคล้องกับระยะเวลาของการศึกษาในคั้งนี้

(2) วันปิดงบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม จำนวน 3 บริษัท จากการที่บริษัทเหล่านี้มีระยะเวลาในการยื่นภาษีที่แตกต่างออกไป ทำให้รูปแบบการแผนภาษีอาจมีความไม่สอดคล้องกับบริษัทโดยส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่าง

(3) กลุ่มธุรกิจการเงิน จำนวน 11 บริษัท จากการที่กลุ่มธุรกิจดังกล่าวมีกฎหมายและหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลแตกต่างจากกลุ่มธุรกิจอื่น ทั้งนี้ เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว จึงได้มีการใช้พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 เป็นมาตรฐานการกำกับดูแลการดำเนินธุรกิจของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว รวมทั้งได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดการกำกวมของแต่ละธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเกิดความแตกต่าง (พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน, 2551)

(4) ตัดเครื่องหมายห้ามหรือเตือนให้ผู้ลงทุนระมัดระวัง ณ เดือน มกราคม ปี พ.ศ. 2566 จำนวน 13 บริษัท จากการที่สถานะของบริษัทเหล่านี้มีความเสี่ยงไม่มากนักน้อยที่จะถูกเพิกถอนออกจากตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงอาจเกิดความผันผวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างหากนำบริษัทเหล่านี้เข้ามาทำการศึกษา โดยประกอบไปด้วยเครื่องหมายดังต่อไปนี้

C (Caution) หมายถึง ผู้ลงทุนควรเพิ่มความระมัดระวังในการซื้อขายหลักทรัพย์จากการที่บริษัทมีฐานะการเงิน งบการเงิน และลักษณะธุรกิจที่กำลังมีความเสี่ยง

SP (Trading Suspension) หมายถึง การห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ชั่วคราว จากการที่

- ตลาดหลักทรัพย์เห็นว่าบริษัทไม่สามารถชี้แจงหรือเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญได้ในทันที
- บริษัทฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์
- บริษัทไม่ส่งงบการเงินในเวลาที่กำหนด หรือส่งบที่ไม่ถูกต้องมา
- หลักทรัพย์ของบริษัทอยู่ในระหว่างการพิจารณาเพิกถอน หรือระหว่างการแก้ไขการเพิกถอน
- มีเหตุการณ์ร้ายแรงที่อาจกระทบต่อการซื้อขายหลักทรัพย์

NP (Notice Pending) หมายถึง บริษัทที่มีข้อมูลต้องรายงานและตลาดหลักทรัพย์ฯ อยู่ระหว่างรอข้อมูลจากบริษัท

NC (Non-Compliance) หมายถึง บริษัทที่เข้าข่ายถูกเพิกถอนออกจากตลาดหลักทรัพย์ฯ จากการที่

- บริษัทมีปัญหาด้านการดำเนินงาน หรือฐานะการเงิน
- บริษัทฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ
- บริษัทมีสินทรัพย์ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดเป็นเงินสด หรือหลักทรัพย์ระยะสั้น

จากการที่งานวิจัยนี้มีระยะเวลาการศึกษาในระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จึงมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 197 บริษัท โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 985 ตัวอย่าง และเมื่อตัด

ตัวอย่างบางตัวที่มีข้อจำกัดตามข้างต้นออกไป จะทำให้ในงานวิจัยนี้มีจำนวนประชากรทั้งหมด 106 บริษัท โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 530 ตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	985 ตัวอย่าง
หัก บริษัทที่ไม่มีการเงินและรายงานประจำปี ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564	320 ตัวอย่าง
บริษัทที่วันปิดงบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม	15 ตัวอย่าง
บริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงิน	55 ตัวอย่าง
บริษัทที่ติดเครื่องหมายห้ามหรือเตือนให้ผู้ลงทุนระมัดระวัง	65 ตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างคงเหลือ	<u>530</u> ตัวอย่าง

ทั้งนี้ สามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นรายกลุ่มอุตสาหกรรมได้ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 กลุ่มตัวอย่าง

อุตสาหกรรม	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	30	5.660
2. สินค้าอุปโภคบริโภค	40	7.547
3. สินค้าอุตสาหกรรม	140	26.415
4. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	85	16.038
5. ทรัพยากร	40	7.547
6. บริการ	155	29.245
7. เทคโนโลยี	40	7.547
รวม	530	100

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบเก็บข้อมูล ซึ่งได้ประยุกต์มาจากบทความวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง (ปริยาพร วังเวียง, 2562; Fauzan et al., 2019; Deslandes et al., 2020; Flamini et al., 2021; Rizqia & Lastiati, 2021) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จากสื่อเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในส่วน of รายงานประจำปีและงบการเงินของบริษัท จากการที่ข้อมูลการดำเนินงาน ข้อมูลด้านการเงินและเอกสารประกอบงบ รวมถึงข้อมูลของคณะกรรมการบริษัทล้วนได้รับการ

รายงานไว้อย่างละเอียดในเอกสารข้างต้นทั้งสิ้น จึงเป็นการเหมาะสมที่จะใช้ข้อมูลจากในเอกสารที่มีความครอบคลุม และได้รับการตรวจสอบถึงความถูกต้องและความครบถ้วนตามมาตรฐานดังเช่นในเอกสารเหล่านี้ ช่วงเวลาที่เก็บ คือ ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ สรุปแบบเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาถูกนำเสนอในภาคผนวก ข

3.3 วิธีการวัดค่าตัวแปร

การศึกษาครั้งนี้มีการจำแนกตัวแปรออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุม โดยตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ จากการที่คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องของรายงานทางการเงิน ระบบควบคุมภายใน ประสานงานกับฝ่ายอื่น รวมไปถึงการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทและงานส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564) และจากการที่ประเด็นด้านภาษีค่อนข้างมีความซับซ้อน ทำให้ความเชี่ยวชาญที่เฉพาะทางด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบในการกำกับและประเมินผลต่อการวางแผนภาษีจึงถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก (Hsu et al., 2018) ทั้งนี้ แม้การมีคณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นแก่บุคคลภายนอกและภายในกิจการ แต่กรรมการแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายอย่าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมาตรฐานในกิจการก็เป็นได้ (Zagorchev & Gao, 2015) ซึ่งงานวิจัยนี้ได้มีการวัดค่าตัวแปรดังกล่าวจากลักษณะทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้การนับจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในบริษัทในการวัดขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ (Prakoso & Hudiwinarsih, 2018; Pramudya et al., 2018) ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แสดงให้เห็นว่ายังมีจำนวนกรรมการตรวจสอบมากเท่าไร การวางแผนภาษีก็จะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเท่านั้น (Prakoso & Hudiwinarsih, 2018; Pramudya et al., 2018)

ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้อัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบที่มีทักษะด้านบัญชีและการเงินต่อกรรมการตรวจสอบทั้งหมดในการวัดความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ (Tijjani & Peter, 2011; Robinson et al., 2012; Hsu et al., 2018; Deslandes et al., 2020) ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แสดงให้เห็นว่ายิ่งในคณะกรรมการตรวจสอบมีกรรมการที่จบการศึกษา หรือมีประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีหรือการเงินมากเท่าไร การ

วางแผนภาษีก็จะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเท่านั้น (Tijjani & Peter, 2011; Robinson et al., 2012; Hsu et al., 2018; Deslandes et al., 2020) โดยมีอัตราส่วนในการคำนวณดังนี้

$$\text{ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ} = \frac{\text{จำนวนกรรมการตรวจสอบที่มีทักษะด้านบัญชีและการเงิน}}{\text{จำนวนกรรมการตรวจสอบทั้งหมด}}$$

ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้อัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบเพศหญิงต่อกรรมการตรวจสอบทั้งหมดในการวัดความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ (Widuri et al., 2020) ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แสดงถึงควมมีอิทธิพลของสัดส่วนกรรมการเพศหญิงที่ส่งผลให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Widuri et al., 2020) โดยมีอัตราส่วนในการคำนวณดังนี้

$$\text{ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ} = \frac{\text{จำนวนกรรมการตรวจสอบเพศหญิง}}{\text{จำนวนกรรมการตรวจสอบทั้งหมด}}$$

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้อัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบต่อคณะกรรมการทั้งหมดในการวัดความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (Ogbeide & Obaretin, 2018) ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แสดงถึงควมมีอิทธิพลของการมีอยู่ของกรรมการอิสระในคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น (Ogbeide & Obaretin, 2018) โดยมีอัตราส่วนในการคำนวณดังนี้

$$\text{ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ} = \frac{\text{จำนวนกรรมการอิสระ (กรรมการตรวจสอบ)}}{\text{จำนวนคณะกรรมการทั้งหมด}}$$

จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบในแต่ละปีเพื่อวัดความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (สัตยา ตันจันทรพงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ, 2560; Tijjani & Peter, 2011; Barros & Sarmiento, 2019; Deslandes et al., 2020) ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แสดงให้เห็นว่ายิ่งคณะกรรมการตรวจสอบมีความถี่ของการประชุมในแต่ละปีมากขึ้นเท่าใด การวางแผนภาษีก็จะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเท่านั้น (สัตยา ตันจันทรพงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ, 2560; Tijjani & Peter, 2011; Barros & Sarmiento, 2019; Deslandes et al., 2020)

ส่วนตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยมีการวัดค่าตัวแปรดังกล่าวด้วยอัตราส่วนทางภาษีดังต่อไปนี้

อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน

หรือก็คืออัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันที่มีการนำภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเข้ามาคำนวณแล้วจึงหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี (Current ETR) ซึ่งจะแสดงถึงการหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัทในระยะสั้น โดยผลลัพธ์ของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันจะมีลักษณะความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ฉะนั้นหากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันมีระดับต่ำแสดงว่าบริษัทมีประสิทธิภาพการวางแผนภาษีในระดับสูง และหากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันมีระดับสูงก็แสดงว่าบริษัทมีประสิทธิภาพการวางแผนภาษีในระดับต่ำเช่นกัน (ปริยาพร วังเวียง, 2562; Salihu et al., 2013; Prakoso & Hudiwinarsih, 2018) ทั้งนี้ได้มีการแทนค่าผลของอัตราดังกล่าวในรูปของตัวแปรหุ่น โดยกำหนดให้ผลมีค่าเป็น 1 หากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันมีค่าต่ำกว่าร้อยละ 20 และมีค่าเป็น 0 หากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันมีค่าสูงกว่าร้อยละ 20 (ปริยาพร วังเวียง, 2562) โดยตัวแปรดังกล่าวมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้} - \text{ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี}}{\text{กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี}}$$

นอกจากนั้น การศึกษาในครั้งนี้ยังได้ใช้ตัวแปรควบคุมจำนวน 5 ตัว ดังต่อไปนี้

ขนาดของบริษัท

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมในการวัดขนาดของบริษัท ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Richardson et al., 2013; Prakoso & Hudiwinarsih, 2018; Rizqia & Lastiati, 2021) โดย Richardson et al. (2013) และ Rizqia & Lastiati (2021) ได้ระบุว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีจำนวนทรัพยากรมากพอที่จะใช้ในการดำเนินการวางแผนภาษีและลดภาษีลงได้ จึงส่งผลให้การวางแผนภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามขนาดของกิจการนั้นๆ โดยมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\text{ขนาดของบริษัท} = \ln(\text{สินทรัพย์รวมบริษัท} \times 1000000)$$

ความสามารถในการทำกำไร

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้อัตราส่วนของกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีหารด้วยสินทรัพย์รวม (ROA) ในการคำนวณความสามารถในการทำกำไร ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Deslandes et al., 2020;

Rizqia & Lastiati, 2021) ซึ่ง Deslandes et al. (2020) ได้ระบุว่า บริษัทที่มีกำไรเพิ่มขึ้นย่อมมีแรงจูงใจที่จะลดภาระทางภาษีเพิ่มมากขึ้น โดยสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงย่อมสามารถที่จะกระทำการหลีกเลี่ยงภาษีได้โดยการไม่แสดงจำนวนผลกำไรเท่าที่ควร (Rizqia & Lastiati, 2021) โดยมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\text{ความสามารถในการทำกำไร} = \frac{\text{กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

ความเสี่ยงทางการเงิน

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้อัตราส่วนของหนี้สินรวมหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น (Leverage) ในการคำนวณความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Arismajayanti & Jati, 2017; Fauzan et al., 2019; Deslandes et al., 2020) ซึ่ง Deslandes et al. (2020) มีแนวคิดที่ว่าผู้จัดการของบริษัทที่มีหนี้สินมักมีแรงจูงใจที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการรายงานทางการเงินที่เอื้อผลประโยชน์ต่อหนี้สินของกิจการ โดยมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\text{ความเสี่ยงทางการเงิน} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

กลุ่มอุตสาหกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้ตัวแปรหุ่นในการวัดกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวสามารถแสดงถึงผลลัพธ์ของความแปรปรวนของอัตราภาษีที่แตกต่างกันออกไปได้ (Khaoula & Ali, 2012) โดยมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มอุตสาหกรรม} &= \text{ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยกำหนดให้} \\ &1 = \text{บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ} \\ &0 = \text{บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ} \end{aligned}$$

โควิด-19

จากการที่ช่วงเวลาในการศึกษาเป็นระยะเวลาทั้งก่อนและหลังเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและรูปแบบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นอย่างมาก ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงได้นำโควิด-19 มาเป็นตัวแปรควบคุมเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (รจนา ขนุกแก้ว และคณะ, 2564) โดยตัวแปรดังกล่าวมีรูปแบบการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} \text{โควิด-19} &= \text{ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) กำหนดให้} \\ &1 = \text{ปีที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19} \end{aligned}$$

0 = ปีที่ไม่มีการแพร่ระบาด

โดยได้สรุปการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ในตาราง 3.2 ดังนี้

ตาราง 3.2 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	คำย่อ	วิธีการวัดค่าตัวแปร
ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงิน ได้นิติบุคคล	CuETR	อัตราส่วนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของงวด ปัจจุบันหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี โดยกำหนดให้ 1 = อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันมีค่า ต่ำกว่าร้อยละ 20, 0 = อื่นๆ
ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ	ACSIZE	จำนวนกรรมการตรวจสอบ (จำนวนคน)
ความรู้และความสามารถของ คณะกรรมการตรวจสอบ	ACEXP	อัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบที่มีทักษะด้าน บัญชีและการเงินหารด้วยกรรมการตรวจสอบ ทั้งหมด
ความหลากหลายทางเพศใน คณะกรรมการตรวจสอบ	ACGEN	อัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบเพศหญิงหาร ด้วยกรรมการตรวจสอบทั้งหมด
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ตรวจสอบ	ACIND	อัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบหารด้วย คณะกรรมการทั้งหมด
จำนวนการประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบ	ACDIL	จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบใน แต่ละปี
ขนาดของบริษัท	FSIZE	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม
ความสามารถในการทำกำไร	ROA	อัตราส่วนของกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีหารด้วย สินทรัพย์รวม
ความเสี่ยงทางการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรม	LEV	อัตราส่วนของหนี้สินรวมหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น
	INDUS	ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยกำหนดให้
	INDUS1	1 = เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร, 0 = อื่นๆ
	INDUS2	1 = สินค้าอุปโภคบริโภค, 0 = อื่นๆ
	INDUS3	1 = สินค้าอุตสาหกรรม, 0 = อื่นๆ
	INDUS4	1 = อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง, 0 = อื่นๆ
	INDUS5	1 = ทรัพยากร, 0 = อื่นๆ
	INDUS6	1 = บริการ, 0 = อื่นๆ
	INDUS7	1 = เทคโนโลยี, 0 = อื่นๆ

ตาราง 3.2 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	คำย่อ	วิธีการวัดค่าตัวแปร
โควิด-19	COVID	ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยกำหนดให้ 1 = ปีที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19, 0 = ปีที่ไม่มีการแพร่ระบาด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์การศึกษาของงานวิจัยชิ้นนี้ คือ เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด เพื่ออธิบายถึงลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปร ในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล นอกจากนั้นยังได้ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทั้งสิ้น 2 วิธี คือ การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล รวมถึงเพื่อระบุว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางใด ผ่านสมการเชิงเส้นดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{CuETR}_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 \text{ACSIZE}_{i,t} + \beta_2 \text{ACEXP}_{i,t} + \beta_3 \text{ACGEN}_{i,t} + \beta_4 \text{ACIND}_{i,t} + \\ & \beta_5 \text{ACDIL}_{i,t} + \beta_6 \text{FSIZE}_{i,t} + \beta_7 \text{ROA}_{i,t} + \beta_8 \text{LEV}_{i,t} + \beta_9 \text{INDUS1}_{i,t} + \\ & \beta_{10} \text{INDUS2}_{i,t} + \beta_{11} \text{INDUS3}_{i,t} + \beta_{12} \text{INDUS4}_{i,t} + \beta_{13} \text{INDUS5}_{i,t} + \\ & \beta_{14} \text{INDUS6}_{i,t} + \beta_{15} \text{INDUS7}_{i,t} + \beta_{16} \text{COVID}_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

โดย

$\text{CuETR}_{i,t}$ = ประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลบริษัท i ณ ปี t

$\text{ACSIZE}_{i,t}$ = ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบบริษัท i ณ ปี t

$\text{ACEXP}_{i,t}$ = ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบบริษัท i ณ ปี t

$\text{ACGEN}_{i,t}$ = ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบบริษัท i ณ ปี t

$\text{ACIND}_{i,t}$ = ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบบริษัท i ณ ปี t

$\text{ACDIL}_{i,t}$ = จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบบริษัท i ณ ปี t

$\text{FSIZE}_{i,t}$ = ขนาดของบริษัทบริษัท i ณ ปี t

$\text{ROA}_{i,t}$ = ความสามารถในการทำกำไรบริษัท i ณ ปี t

$\text{LEV}_{i,t}$ = ความเสี่ยงทางการเงินบริษัท i ณ ปี t

INDUS1_{i,t} = บริษัท i จากกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ณ ปี t

INDUS2_{i,t} = บริษัท i จากกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ณ ปี t

INDUS3_{i,t} = บริษัท i จากกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ณ ปี t

INDUS4_{i,t} = บริษัท i จากกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ณ ปี t

INDUS5_{i,t} = บริษัท i จากกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ณ ปี t

INDUS6_{i,t} = บริษัท i จากกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ณ ปี t

INDUS7_{i,t} = บริษัท i จากกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ณ ปี t

COVID_{i,t} = โควิด-19 ของบริษัท i ณ ปี t

$\epsilon_{i,t}$ = ค่าความผิดพลาดของบริษัท i ณ ปี t

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการระบุถึงการทดสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จำนวน 106 บริษัท เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 530 ตัวอย่าง ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของตัวแปรในความสัมพันธ์ดังกล่าว รวมถึงการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยผลการวิจัยที่ได้มาจะถูกนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)
2. เพื่อทดสอบถึงความมีอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

4.1 ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้

จากกลุ่มตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จำนวน 530 ตัวอย่าง หากนำจำนวนของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันจากแต่ละบริษัทมาวิเคราะห์ถึงระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้โดยเฉลี่ยของแต่ละบริษัทที่เกิดขึ้นในรายปีก็จะได้มาซึ่งตารางแสดงระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้

ปี พ.ศ.	อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน	
	ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2560	15.613	36.808
2561	6.682	39.626
2562	9.184	23.834
2563	12.249	28.584
2564	21.363	118.755
รวม	13.018	49.521

จากตาราง 4.1 พบว่า ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 บริษัทมีค่าเฉลี่ยของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันโดยรวมเท่ากับ ร้อยละ 13.018 และหากจำแนกผลลัพธ์ออกเป็นรายปีจะพบว่า ในปี พ.ศ. 2560 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 15.613 ในปี พ.ศ. 2561 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 6.682 ในปี พ.ศ. 2562 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 9.184 ในปี พ.ศ. 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 12.249 และในปี พ.ศ. 2564 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 21.363 โดยจะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2564 เป็นช่วงเวลาที่มียอดเฉลี่ยของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากสถานะเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ยืดเยื้อมาโดยตลอดตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2563

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เก็บรวบรวมจากงบการเงินและรายงานประจำปี ในช่วงระยะเวลาระหว่างพ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 530 ตัวอย่าง จึงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด เพื่ออธิบายถึงลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (ร้อยละ)	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง ของงวดปัจจุบัน	0.717	0.451	1.000	0.000
ขนาดของคณะกรรมการ ตรวจสอบ	3.111	0.365	5.000	3.000
ความรู้และความสามารถ ของคณะกรรมการ ตรวจสอบ	36.538	23.447	100.000	0.000
ความหลากหลายทางเพศใน คณะกรรมการตรวจสอบ	21.497	22.348	100.000	0.000
ความเป็นอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบ	37.621	6.594	60.000	23.077
จำนวนการประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบ	4.828	1.648	15.000	2.000
ขนาดบริษัท	20.829	0.791	23.304	18.202
ความสามารถในการทำกำไร	3.231	12.429	71.155	-113.100
ความเสี่ยงทางการเงิน	109.639	228.853	3678.637	-467.980
เกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร	0.057	0.231	1.000	0.000
สินค้าอุปโภคบริโภค	0.075	0.264	1.000	0.000
สินค้าอุตสาหกรรม	0.264	0.441	1.000	0.000
อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	0.160	0.367	1.000	0.000
ทรัพยากร	0.075	0.264	1.000	0.000
บริการ	0.292	0.455	1.000	0.000
เทคโนโลยี	0.075	0.264	1.000	0.000
โควิด-19	0.400	0.490	1.000	0.000

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 530 ตัวอย่าง ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) พบว่า อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.717 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.451) ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.111 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.365) ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.538 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.447) ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.497 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 22.348) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.621 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.594) จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.828 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.648) ขนาดบริษัทมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.829 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.791) ความสามารถในการทำกำไรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.231 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.429) ความเสี่ยงทางการเงินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 109.639 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 228.853) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.057 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.231) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.075 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.264) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.264 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.441) กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.160 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.367) กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.075 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.264) กลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.292 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.455) กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.075 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.264) และโควิด-19 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.400 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.490)

4.3 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เก็บรวบรวมจากงบการเงินและรายงานประจำปี ในช่วงระยะเวลาระหว่างพ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 530 ตัวอย่าง จึงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง ผ่านการประมาณค่าและการทดสอบสมมติฐานของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลผ่านวิธีการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

4.3.1 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปรทั้งหลายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติควรที่จะเป็นอิสระจากกัน หรือก็คือไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามเกณฑ์ของ เป็นข้อมูลที่ปราศจากปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปร (Multicollinearity) มิฉะนั้นจะส่งผลให้การแยกวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัวไม่สามารถที่จะ

ระบุได้ว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม และหากค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระอยู่ในระดับที่สูงมาก จะส่งผลให้ไม่สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามได้ หรือถ้าคำนวณได้ค่าดังกล่าวก็จะมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานที่สูงมากจนขาดความน่าเชื่อถือ (Stevens, 1996) โดยในงานวิจัยนี้ได้ใช้การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยกัน 2 วิธี ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุด้วยค่า Tolerance และค่า VIF

4.3.1.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อระบุว่าตัวแปร 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์ต่อกันหรือไม่ และเป็นไปในทิศทางใดเพียงเท่านั้น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 ถึง +1.0 เพื่อระบุถึงความสัมพันธ์ดังกล่าว ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1.0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ แต่ถ้ามีค่าเข้าใกล้ +1.0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก และในกรณีที่ค่าเป็น 0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (สมถวิล วิจิตรวรรณ, 2565) โดยได้แสดงถึงการวิเคราะห์ผลไว้ดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

Correlations	CuETR	ACSIZE	ACEXP	ACGEN	ACIND	ACDIL	FSIZE	ROA	LEV	INDUS1	INDUS2	INDUS3	INDUS4	INDUS5	INDUS6	INDUS7	COVID
CuETR	1	.100*	.012	-.129**	.067	-.025	-.050	-.232**	.074	.027	-.058	.006	.069	-.027	.063	-.153**	.026
ACSIZE		1	-.144**	-.081	.314**	-.075	.081	.041	.083	.149**	-.048	.064	.022	-.087*	-.060	-.028	-.017
ACEXP			1	.108*	.024	-.115**	.059	-.100*	.064	.025	-.039	-.011	.141**	-.059	-.069	.017	-.002
ACGEN				1	-.058	-.147**	-.194**	.138**	-.026	-.114**	.109*	-.008	-.033	-.168**	.136**	-.016	.046
ACIND					1	-.016	-.154**	-.008	.027	-.041	-.003	-.156**	.127**	.049	-.105*	.254**	-.040
ACDIL						1	.205**	-.010	.054	-.113**	-.066	.148**	-.048	.073	-.084	.056	-.076
FSIZE							1	.116**	.106*	.057	-.086*	.039	.062	.350**	-.221**	-.084	.099*
ROA								1	-.261**	.117**	.033	.047	-.169**	-.027	-.029	.096*	.014
LEV									1	-.053	-.063	-.006	.061	.007	.014	.002	-.028
INDUS1										1	-.070	-.147**	-.107*	-.070	-.157**	-.070	.000
INDUS2											1	-.171**	-.125**	-.082	-.184**	-.082	.000
INDUS3												1	-.262**	-.171**	-.385**	-.171**	.000
INDUS4													1	-.125**	-.281**	-.125**	.000
INDUS5														1	-.184**	-.082	.000
INDUS6															1	-.184**	.000
INDUS7																1	.000
COVID																	1

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05, ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 4.3 พบว่า ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ ความ เป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเสี่ยงทางการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และโควิด-19 มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อประสิทธิภาพการวางแผน ภาษีเงินได้อย่างไม่มีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.012, 0.067, 0.074, 0.027, 0.006, 0.069, 0.063 และ 0.026 ตามลำดับ แต่กลับพบว่า ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบมี ความสัมพันธ์เชิงลบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.100 และในทางกลับกันได้พบว่า จำนวนการประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบ ขนาดบริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มอุตสาหกรรม ทรัพยากร ได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้อย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.025, -0.050, -0.058 และ -0.027 ตามลำดับ แต่ในส่วนของ ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ ความสามารถในการทำกำไร และกลุ่ม อุตสาหกรรมเทคโนโลยี ก็ได้พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.129, -0.232 และ -0.153 ตามลำดับ ทั้งนี้ ไม่มีตัวแปรใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกินกว่า 0.4 โดยตัวแปรทุกตัวล้วนมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำไปจนถึงต่ำมาก (สมถวิล วิจิตรวรรณ, 2565) จึงถือได้ว่าตัวแปรเหล่านี้ปราศจากปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปร (Multicollinearity) และ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไปได้

4.3.1.2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

เป็นการวิเคราะห์เพื่อระบุและยืนยันถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ ค่า Tolerance และค่า VIF ในการตรวจสอบ และจากเกณฑ์ของ Hair et al. (2010) ซึ่งได้กำหนดไว้ ว่าค่า Tolerance ของตัวแปรต่างๆ ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.1 และค่า VIF ควรมีค่าไม่เกิน 10 ฉะนั้น หากตัวแปรตัวใดมีค่าไม่สอดคล้องตามที่กล่าวมาแสดงว่าตัวแปรนั้นมีปัญหาความสัมพันธ์กันของตัว แปร (Multicollinearity) ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลในการศึกษาต่อไป โดยได้ แสดงถึงการวิเคราะห์ผลไว้ดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ตัวแปร	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ	0.765	1.307
ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ	0.885	1.130
ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ	0.858	1.165
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	0.725	1.380
จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ	0.866	1.155
ขนาดบริษัท	0.671	1.490
ความสามารถในการทำกำไร	0.819	1.221
ความเสี่ยงทางการเงิน	0.893	1.120
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.813	1.230
สินค้าอุปโภคบริโภค	0.851	1.175
สินค้าอุตสาหกรรม	0.676	1.480
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	0.696	1.437
ทรัพยากร	0.675	1.482
เทคโนโลยี	0.773	1.293
โควิด-19	0.972	1.029

จากตาราง 4.4 พบว่า ตัวแปรที่มีค่า Tolerance ต่ำที่สุด และมีค่า VIF สูงที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ขนาดบริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร และกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม โดยมีค่า Tolerance เท่ากับ 0.671, 0.675 และ 0.676 ตามลำดับ รวมถึงมีค่า VIF เท่ากับ 1.490, 1.482 และ 1.480 ตามลำดับ โดยในส่วนของขนาด ความรู้และความสามารถ ความหลากหลายทางเพศ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ รวมถึงความสามารถในการทำกำไร ความเสี่ยงทางการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เทคโนโลยี และโควิด-19 ก็ได้มีค่า Tolerance เท่ากับ 0.765, 0.885, 0.858, 0.725, 0.866, 0.819, 0.893, 0.813, 0.851, 0.696, 0.773 และ 0.972 ตามลำดับ รวมถึงมีค่า VIF เท่ากับ 1.307, 1.130, 1.165, 1.380, 1.155, 1.221, 1.120, 1.230, 1.175, 1.437, 1.293 และ 1.029 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวแปรเหล่านี้มีค่า Tolerance ที่มากกว่า 0.1 และมีค่า VIF ไม่เกิน 10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2010) ฉะนั้น ตัวแปรทุกตัวจึงปราศจากปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปร (Multicollinearity) เช่นกัน

4.3.2 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยเป็นการวิเคราะห์ในกรณีที่ตัวแปรเป็นตัวแปรแบบทวินาม โดยในงานวิจัยนี้ได้มีการกำหนดตัวแปรตามให้มีค่าเป็น 1 และ 0 เพื่อใช้ในการศึกษาและระบุถึงความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปร โดยได้แสดงถึงการวิเคราะห์ผลไว้ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ตัวแปร	B	Exp(B) (Sig.)
Constant	5.010	149.956 (0.199)
ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ	0.614	1.849 (0.118)
ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ	0.001	1.001 (0.792)
ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ	-0.013	0.987 (0.009**)
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	0.021	1.021 (0.264)
จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ	-0.010	0.990 (0.875)
ขนาดบริษัท	-0.294	0.745 (0.108)
ความสามารถในการทำกำไร	-0.048	0.953 (0.000***)
ความเสี่ยงทางการเงิน	0.002	1.002 (0.217)
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.068	1.070 (0.894)
สินค้าอุปโภคบริโภค	-0.590	0.554 (0.140)
สินค้าอุตสาหกรรม	-0.273	0.761 (0.342)
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	-0.239	0.788 (0.511)
ทรัพยากร	-0.542	0.582 (0.244)
เทคโนโลยี	-1.506	0.222 (0.000***)
โควิด-19	0.184	1.202 (0.390)
Cox & Snell R Square		0.116
Nagelkerke R Square		0.167
Chi-square		65.463 (0.000***)

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05, ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, *** ระดับนัยสำคัญที่ 0.001

จากตาราง 4.5 ได้แสดงผลการวิเคราะห์ของการถดถอยโลจิสติกดังสมการต่อไปนี้

$$\ln\left(\frac{\hat{p}}{1-\hat{p}}\right) = \beta_0 + \beta_1\text{ACSIZE} + \beta_2\text{ACEXP} + \beta_3\text{ACGEN} + \beta_4\text{ACIND} + \beta_5\text{ACDIL} + \beta_6\text{FSIZE} + \beta_7\text{ROA} + \beta_8\text{LEV} + \beta_9\text{INDUS1} + \beta_{10}\text{INDUS2} + \beta_{11}\text{INDUS3} + \beta_{12}\text{INDUS4} + \beta_{13}\text{INDUS5} + \beta_{15}\text{INDUS7} + \beta_{16}\text{COVID}$$

$$\hat{p} = \frac{e^{(\beta_0 + \beta_1\text{ACSIZE} + \beta_2\text{ACEXP} + \beta_3\text{ACGEN} + \beta_4\text{ACIND} + \beta_5\text{ACDIL} + \beta_6\text{FSIZE} + \beta_7\text{ROA} + \beta_8\text{LEV} + \beta_9\text{INDUS1} + \beta_{10}\text{INDUS2} + \beta_{11}\text{INDUS3} + \beta_{12}\text{INDUS4} + \beta_{13}\text{INDUS5} + \beta_{15}\text{INDUS7} + \beta_{16}\text{COVID})}}{e^{(\beta_0 + \beta_1\text{ACSIZE} + \beta_2\text{ACEXP} + \beta_3\text{ACGEN} + \beta_4\text{ACIND} + \beta_5\text{ACDIL} + \beta_6\text{FSIZE} + \beta_7\text{ROA} + \beta_8\text{LEV} + \beta_9\text{INDUS1} + \beta_{10}\text{INDUS2} + \beta_{11}\text{INDUS3} + \beta_{12}\text{INDUS4} + \beta_{13}\text{INDUS5} + \beta_{15}\text{INDUS7} + \beta_{16}\text{COVID})} + 1}$$

โดยผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ขนาด ความรู้และความสามารถ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ 0.614, 0.001, 0.021 และ -0.010 ตามลำดับ และมีค่า Exp(B) เท่ากับ 1.849, 1.001, 1.021 และ 0.990 ตามลำดับ โดยมีค่าระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.118, 0.792, 0.264 และ 0.875 ตามลำดับ แต่ได้พบว่าความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ -0.013 และค่า Exp(B) เท่ากับ 0.987 โดยมีค่าระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.009 ดังนั้น การที่ในคณะกรรมการตรวจสอบมีความหลากหลายทางเพศจะส่งผลให้อัตรากาสิโนเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันลดลง หรือก็คือมีประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้น และจากการคำนวณค่า B $((1-0.987) \times 100)$ จึงสามารถแปลผลได้ว่าตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 1.3 นอกจากนี้ยังพบว่า ขนาดบริษัท ความเสี่ยงทางการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ทรัพยากร และโควิด-19 ไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ -0.294, 0.002, 0.068, -0.590, -0.273, -0.239, -0.542 และ 0.184 ตามลำดับ และมีค่า Exp(B) เท่ากับ 0.745, 1.002, 1.070, 0.554, 0.761, 0.788, 0.582 และ 1.202 ตามลำดับ โดยมีค่าระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.108, 0.217, 0.894, 0.140, 0.342, 0.511, 0.244 และ 0.390 ตามลำดับ แต่กลับพบว่าความสามารถในการทำกำไรได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.001 ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ -0.048 และค่า Exp(B) เท่ากับ 0.953 โดยมีค่าระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.000 ดังนั้นความสามารถในการทำกำไรจึงส่งผลให้อัตรากาสิโนเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันลดลง หรือก็คือมีประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้น และจากการคำนวณค่า B $((1-0.953) \times 100)$ จึงสามารถแปลผลได้ว่าตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 4.7 อีกทั้งยังพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี

เงินได้ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.001 ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ -1.506 และค่า $\text{Exp}(B)$ เท่ากับ 0.222 โดยมีค่าระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.000 จึงเป็นไปได้ว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันที่ต่ำ หรือก็คือมีประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีที่สูงเมื่อเทียบกับบริษัทในอุตสาหกรรมอื่น และจากการคำนวณค่า $B ((1-0.222) \times 100)$ จึงสามารถแปลผลได้ว่าตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 77.8

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ พบว่าค่า Cox & Snell R Square มีค่าเป็นร้อยละ 0.116 ส่วนค่า Nagelkerke R Square พบว่า มีค่าร้อยละ 0.167 และจากตาราง Chi-square พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการมีความแตกต่างจาก 0 ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.001

4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาในเรื่องอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ตามสมมติฐานทั้ง 5 ข้อ สามารถสรุปได้ดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการศึกษา
H ₁ : ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล	ปฏิเสธ
H ₂ : ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล	ปฏิเสธ
H ₃ : ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล	ยอมรับ
H ₄ : ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล	ปฏิเสธ
H ₅ : จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล	ปฏิเสธ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อศึกษาถึงระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) และเพื่อทดสอบถึงความมีอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) จากการศึกษารายงานประจำปีและงบการเงินในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 จำนวน 106 บริษัท เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 530 ตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป คือ สถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package Social Sciences หรือ SPSS) จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด เพื่ออธิบายถึงลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่ทำการศึกษา และได้ทำการทดสอบสมมติฐานระหว่างตัวแปรผ่านการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผ่านสมการเชิงเส้น โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการศึกษา
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย
- 5.4 งานวิจัยในอนาคต

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

จากการศึกษาถึงระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นกร

วิเคราะห์จากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันในแต่ละปี โดยการนำค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงบการเงินมาหักภาษีเงินได้รายการตัดบัญชีออกไปแล้วจึงหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี พบว่าบริษัทมีค่าเฉลี่ยของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันโดยรวมเท่ากับ ร้อยละ 13.018 ซึ่งผลลัพธ์ตามแต่ละปี พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 15.613 ในปี พ.ศ. 2561 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 6.682 ในปี พ.ศ. 2562 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 9.184 ในปี พ.ศ. 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 12.249 และในปี พ.ศ. 2564 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 21.363 โดยจะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2564 เป็นช่วงเวลาที่ค่าเฉลี่ยของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันสูงที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นอัตราภาษีที่มีจำนวนสูงกว่าระดับของอัตราภาษีตามที่กรมสรรพากรกำหนดไว้ที่จำนวนร้อยละ 20 เสียอีก จึงกล่าวได้ว่า ในปี พ.ศ. 2564 เป็นปีเดียวที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ไม่สามารถวางแผนภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2 อิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

จากผลการศึกษา พบว่า ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ และจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ระบุว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่กลับพบว่าความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ในคณะกรรมการตรวจสอบมีความหลากหลายทางเพศได้ส่งผลให้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันลดลง หรือก็คือมีประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้น โดยตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 1.3 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ระบุว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

ทั้งนี้ ในส่วนของขนาดบริษัท ความเสี่ยงทางการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร และโควิด-19 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ได้พบว่าความสามารถในการทำกำไรได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.001 โดยตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 4.7 ซึ่งในส่วนของกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีก็ได้พบความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.001 และจากการคำนวณค่า โดยตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 77.8 ฉะนั้น จึงสนับสนุน

สมมติฐานที่ระบุว่าตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลของการศึกษานี้สามารถแยกแยะตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.2.1 ระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

จากการวิเคราะห์อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันในแต่ละปี ผ่านการคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงบการเงินที่หักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีออกไปแล้วนำมาหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี พบว่า ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ค่าเฉลี่ยของอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ในปี พ.ศ. 2564 มีระดับของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ต่ำที่สุด โดยพบว่าค่าเฉลี่ยของอัตราภาษีเงินได้ในปีดังกล่าวมีค่าเท่ากับ ร้อยละ 21.363 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราภาษีที่มีจำนวนสูงมากเสียจนเกินกว่าระดับของอัตราภาษีตามที่กรมสรรพากรกำหนดไว้ที่จำนวนร้อยละ 20 เสียอีก (ปริยาพร วังเวียง, 2562) ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ยืดเยื้อมาโดยตลอดตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2563 ส่งผลให้บริษัททั้งหลายไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่กำลังประสบปัญหาด้านการเงินอยู่แล้ว หรือมีกำไรจากผลประกอบการอย่างเป็นปกติก็ตาม ต่างก็ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมาก ฉะนั้นแล้วทางภาครัฐจึงได้มีมาตรการที่หวังจะช่วยเหลือกิจการต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ในส่วนของค่าใช้จ่ายด้านภาษี โดยการขยายเวลายื่นแบบภาษีและชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลออกไป จากเดิมที่ต้องดำเนินการภายในวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2564 ถึงวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2564 ออกไปเป็นวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2564 (กรมสรรพากร, 2564) แต่ทั้งนี้ จากสภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ซึ่งส่งผลให้บริษัททั้งหลายต่างประสบกับปัญหาทางการเงินอยู่เป็นอย่างมาก จึงมีความเป็นไปได้ว่าเมื่อถึงเวลากำหนดชำระแล้วกิจการไม่ได้มีการชำระค่าใช้จ่ายทางภาษีตามที่เคยได้เลื่อนระยะเวลาออกมา ไม่ว่าจะด้วยความตั้งใจหรือไม่ก็ตามแต่การกระทำดังกล่าวย่อมส่งผลให้กิจการต้องเสียเงินเพิ่มอีกจำนวนร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ รวมไปถึงเบี้ยปรับที่จะถูกดำเนินการตามการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องอีกด้วย (กรมสรรพากร, 2563) นี่จึงอาจเป็นสิ่งที่ย้อนกลับมาส่งผลให้กิจการมีค่าใช้จ่ายทางภาษีที่สูงขึ้นยิ่งไปกว่าเดิมแทนที่จะมีจำนวนลดลงก็เป็นได้

5.2.2 อิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) โดยประกอบไปด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ และจำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งในส่วนถัดไปจะเป็นการอภิปรายผลจากการศึกษาโดยแยกตามสมมติฐานในแต่ละลักษณะ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H_1) ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่จากผลการศึกษากลับไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ratnawati et al. (2019) และ Warih (2019) ที่ระบุว่า ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล เพราะการมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบในบริษัทเป็นเพียงบทบาทตามข้อกำหนดเพียงเท่านั้น (Ratnawati et al., 2019) อีกทั้งจากการที่คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่เพียงแค่เฝ้าติดตาม "พฤติกรรม" ของบริษัท (Warih, 2019) ส่งผลให้การมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบในบริษัทต่อให้จะมากหรือน้อยก็ไม่มีอิทธิพลใดต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัท ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ค้ำกับงานวิจัยของ Prakoso & Hudiwinarsih (2018), Fauzan et al. (2019) และ Chyz et al. (2020) ซึ่งระบุว่า การมีกรรมการตรวจสอบจำนวนมากจะทำให้สามารถแทรกแซงการกำหนดนโยบายอัตราภาษีที่แท้จริงของบริษัท ทำให้การวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลงได้ รวมถึง Pramudya et al. (2018) ก็ได้ระบุว่า การมีคณะกรรมการตรวจสอบจะปรับปรุงคุณภาพและลดการจัดทำรายการงานทางการเงิน ทำให้ได้มาซึ่งรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ ส่งผลให้ความเชื่อมั่นที่นักลงทุนมีต่อตัวบริษัทเพิ่มขึ้น

สมมติฐานที่ 2 (H_2) ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่จากผลการศึกษากลับไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Robinson et al. (2012) และ Rizqia & Lastiati (2021) ที่ระบุว่า ความรู้และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล เพราะต่อให้กรรมการตรวจสอบจะมีความรู้ทางการเงินแต่ถ้าหากไม่มีประสบการณ์ที่เฉพาะในด้านบัญชี ความรู้เหล่านั้นก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อระดับการวางแผนภาษีโดยรวมของบริษัท (Robinson et al., 2012) และแม้คณะกรรมการตรวจสอบจะมีพื้นฐานด้านการเงิน แต่ถ้าหากขาดความเข้าใจในกิจกรรมการดำเนินงานและธุรกิจของบริษัท ความรู้นั้นก็ไม่ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการเช่นกัน (Rizqia & Lastiati, 2021) ดังนั้น ไม่ว่าจะคณะกรรมการตรวจสอบจะสำเร็จการศึกษาทางด้านบัญชีหรือการเงิน มีประสบการณ์ในการทำงาน หรือได้ผ่านการอบรมทางด้านบัญชีหรือการตรวจสอบมาแล้วหรือไม่

ก็ไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทแต่อย่างใด ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ค้นกับงานวิจัยของ Robinson et al. (2012) และ Deslandes et al. (2020) ซึ่งระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีในระดับสูง จะแสดงให้เห็นถึงการวางแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพอย่างรอบคอบและเข้มงวด ปรากฏจากการวางแผนภาษีที่มีความเสี่ยง รวมถึงการสนับสนุนให้บริษัทเข้าไปดำเนินกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการลดรายจ่ายด้านภาษี และยังคงส่งผลให้กิจการมีการประพฤติดัดแปลงภาษีที่ลดลง อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินจะมีการเฝ้าติดตามที่เข้มงวดมากขึ้น รวมถึงเป็นการส่งเสริมให้คณะกรรมการตรวจสอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการวางแผนภาษีมากยิ่งขึ้น ทำให้พวกเขามีบทบาทในการให้คำปรึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนภาษีในวงกว้างมากยิ่งขึ้น (Hsu et al., 2018)

สมมติฐานที่ 3 (H₃) ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล จากการที่ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khaoula & Ali (2012), Hoseini & Gerayli (2018), Ogbeide & Obaretin (2018) และ Widuri et al. (2020) ที่ระบุว่า ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดย Khaoula & Ali (2012) ได้ระบุว่า ความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการยังอาจส่งผลให้การอภิปรายด้านภาษีมีความสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ถ้าหากกรรมการเพศหญิงมีส่วนที่สมเหตุสมผลกับกรรมการเพศชาย รวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยกรรมการเพศหญิงที่มีความชำนาญ ก็อาจส่งผลให้การตัดสินใจทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นก็เป็นได้ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่กรรมการเพศหญิงมักไม่พอใจกับการกระทำที่มีความเสี่ยง ฉะนั้น การมีกรรมการที่เป็นเพศหญิงในคณะจึงเป็นสิ่งที่จะช่วยให้คณะกรรมการมีมาตรฐานทางจริยธรรมและศีลธรรมที่สูงขึ้น มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระมากขึ้น และช่วยสนับสนุนให้มีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้คณะกรรมการมีระดับความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น (Hoseini & Gerayli, 2018) และหากในคณะกรรมการยังมีกรรมการที่เป็นเพศหญิงในสัดส่วนที่สูง ก็คงส่งผลให้การลดภาระทางภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Ogbeide & Obaretin, 2018) ดังนั้น การมีความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการตรวจสอบ จึงเปรียบเสมือนสมดุลที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถที่จะส่งผลให้กิจการมีการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้การวางแผนภาษีเงินได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ค้นกับงานวิจัยของ Prakoso & Hudiwinarsih (2018) ซึ่งได้ระบุว่า ความแตกต่างในหลักการมองปัญหาและการตัดสินใจระหว่างเพศชายและเพศหญิงก็ไม่ได้กระทบหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเสี่ยงภาษีของกิจการแต่อย่างใด

สมมติฐานที่ 4 (H₄) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่จากผลการศึกษากลับไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dhamara & Violita (2017) และ Sadjarto et al. (2019) ซึ่งระบุว่า จากการที่คณะกรรมการอิสระในบริษัทมีจำนวนค่อนข้างน้อย ทำให้เมื่อต้องเผชิญกับการดำเนินงานในส่วนของการรายงานทางการเงินที่มีความซับซ้อน การมีอยู่ของคณะกรรมการอิสระจึงแทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการวางแผนภาษี (Sadjarto et al., 2019) อีกทั้ง ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบก็เป็นสิ่งที่บริษัทไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าไร (Dhamara & Violita, 2017) ดังนั้น ไม่ว่าจะคณะกรรมการตรวจสอบจะมีสัดส่วนความเป็นอิสระจากคณะกรรมการบริษัทที่มากหรือน้อยแค่ไหน ก็ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัท ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ค้ำกับงานวิจัยของ Arismajayanti & Jati (2017) และ Ogbeide & Obaretin (2018) ที่ระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระในการเตรียมงบการเงิน จะสามารถขัดขวางพฤติกรรมที่มีขอบในการรายงานทางการเงิน และการฉ้อโกงทางบัญชีที่เกิดจากผู้บริหารของบริษัทได้ ทำให้การวางแผนภาษีในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Richardson et al. (2013) ที่ว่าจำนวนของกรรมการอิสระในคณะจะทำให้บริษัทมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในและการเปิดเผยข้อมูลสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การวางแผนภาษีของกิจการในลักษณะที่ไม่เหมาะสมลดลงได้ อีกทั้งในงานวิจัยของ Flamini et al. (2021) ซึ่งพบว่า ในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทครอบครัวซึ่งการตัดสินใจในการดำเนินกิจการตกไปอยู่ที่บุคคลเพียงบางกลุ่ม ส่งผลให้การมีอยู่ของคณะกรรมการอิสระมีส่วนทำให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของบุคคลเหล่านั้น รวมถึงผลตอบแทนของกิจการในระยะสั้น

สมมติฐานที่ 5 (H₅) จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่จากผลการศึกษากลับไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang & Thiruvadi (2010) และ Abdullah & Said (2019) ที่ระบุว่า จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดย Abdullah & Said (2019) ได้กล่าวว่า จำนวนการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นเพียงการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัทเท่านั้น ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญหรือกระทำไปเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์จากการประชุมแต่อย่างใด ดังนั้น ไม่ว่าจะคณะกรรมการตรวจสอบจะมีจำนวนการประชุมในแต่ละปีที่ต่อเนื่องหรือสม่ำเสมอเพียงใด สิ่งเหล่านั้นก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่อย่างใด (Huang & Thiruvadi, 2010) ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ค้ำกับงานวิจัยของ สัตยา ตันจันท์พงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ (2560) และ Deslandes et al. (2020) ที่ระบุว่า จำนวน

การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบที่เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้บริษัทมีการวางแผนภาษีที่เพิ่มมากขึ้น ส่วน Barros & Sarmiento (2019) ก็ได้ระบุว่า คณะกรรมการจะสามารถควบคุมการดำเนินการของฝ่ายจัดการได้มากยิ่งขึ้นหากการเข้าร่วมประชุมมีจำนวนสูง ซึ่งจะทำให้ผู้ถือหุ้นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์การเพิ่มกำไรแก่กิจการโดยการบิดเบือนนโยบายสาธารณะหรือภาวะเศรษฐกิจ อีกทั้งการเข้าร่วมประชุมที่มีจำนวนน้อยก็ยังมีส่วนสนับสนุนให้ผู้จัดการดำเนินการหลีกเลี่ยงภาษีมากขึ้นอีกด้วย

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้ยังได้พบความสัมพันธ์ในส่วนของตัวแปรควบคุมที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ ดังต่อไปนี้

ความสามารถในการทำกำไร

จากผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) โดยตัวแปรดังกล่าวได้ทำการวัดค่าจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Deslandes et al. (2020) และ Dhamara & Violita (2017) ที่ระบุว่า ผลกำไรที่เพิ่มขึ้นของบริษัทเปรียบเสมือนอีกแรงจูงใจหนึ่งที่ส่งผลให้กิจการมีความต้องการที่จะลดภาระทางภาษีเพิ่มขึ้น (Deslandes et al., 2020) โดยเป็นเพราะเมื่อบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้น ก็มักจะมีความไว้มากขึ้นที่อัตราภาษีของบริษัทจะมีจำนวนสูงขึ้นเช่นกัน (Dhamara & Violita, 2017) ฉะนั้น บริษัทจึงต้องการแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัทที่สูงขึ้นนั่นเอง ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ค้ำกับงานวิจัยของ Fauzan et al. (2019) ซึ่งได้ระบุว่า บริษัทที่สามารถทำกำไรได้สูงจะไม่ทำการหลีกเลี่ยงภาษี หรือมีการวางแผนภาษีที่รอบคอบเป็นอย่างมาก เพื่อให้กิจกรรมการหลีกเลี่ยงภาษีสดน้อยลง โดยเป็นผลมาจากการที่บริษัทสามารถจัดการรายได้ และค่าใช้จ่ายในด้านภาษีได้เป็นอย่างดีแล้วนั่นเอง

กลุ่มอุตสาหกรรม

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) โดยตัวแปรดังกล่าวได้ทำการวัดค่าจากการกำหนดตัวแปรหุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khaoula & Ali (2012) ที่ระบุว่า กลุ่มอุตสาหกรรมแต่ละกลุ่มล้วนมีความแตกต่างกัน จึงส่งผลให้เกิดความแปรปรวนของอัตราภาษีที่แตกต่างกันออกไป โดยในส่วนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีกับกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นก็จะพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญ ฉะนั้น การที่กลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี จึงสอดคล้องกับความสัมพันธ์ของความสามารถในการทำกำไรที่มีต่อประสิทธิภาพ

การวางแผนภาษีเงินได้ที่เป็นไปในทิศทางบวก เพราะบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้น ก็จะมีการวางแผนทางภาษีที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดจำนวนรายจ่ายทางภาษีที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน (Deslandes et al., 2020) จึงอาจกล่าวได้ว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีความสามารถในการทำกำไรที่สูง จึงส่งผลให้บริษัทมีรายจ่ายด้านภาษีเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ฉะนั้น บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวจึงมีการวางแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

ถึงอย่างนั้น งานวิจัยชิ้นนี้ก็พบว่ามีความแปรปรวนในบางส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรตามแต่อย่างใด ได้แก่ ขนาดบริษัท ความเสี่ยงทางการเงิน และโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา วังเวียง (2562) ซึ่งพบว่า ความเสี่ยงทางการเงินไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารรายจ่ายภาษีที่วัดโดยอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน และ Pramudya et al. (2018) ก็ไม่ได้พบว่าขนาดบริษัทมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีเช่นกัน ดังนั้นไม่ว่าบริษัทจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กก็ไม่ส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนภาษีแต่อย่างใด รวมถึงในงานวิจัยของ Hoseini & Gerayli (2018) ซึ่งได้พบว่า ทั้งขนาดบริษัทและความเสี่ยงทางการเงินต่างก็ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการหลีกเลี่ยงภาษีแต่อย่างใด ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวได้ค้ำกับงานวิจัยของ ปริญญา วังเวียง (2562) ที่พบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารรายจ่ายภาษีที่วัดโดยอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน จึงเป็นไปได้ที่บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีการบริหารภาษีที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เช่นเดียวกับในงานวิจัยของ Rizqia & Lastiati (2021) ซึ่งยังได้พบอีกว่า ความเสี่ยงทางการเงินนั้นได้มีความสัมพันธ์ในเชิงลบต่อการวางแผนภาษี และในอีกมุมหนึ่ง Widuri et al. (2020) ก็ได้พบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการหลีกเลี่ยงภาษี และพบว่าความเสี่ยงทางการเงินได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการหลีกเลี่ยงภาษี

5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการศึกษาอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและรายงานประจำปีในช่วงปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ทำให้ได้ทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ โดยสามารถจำแนกประโยชน์ที่ได้รับนั้นออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

5.3.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าทฤษฎีตัวแทนสามารถอธิบายได้ถึงความสัมพันธ์จากอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) เนื่องจากลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในส่วนของกรรมการที่เป็นเพศหญิงซึ่งมีทัศนคติ ความรอบคอบ และมีการตัดสินใจที่ละเอียดอ่อนแตกต่าง

จากกรรมการเพศชายเป็นอย่างมาก รวมไปถึงกรรมการเพศหญิงมักที่จะหลีกเลี่ยงหรือไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจหรือการกระทำที่มีความเสี่ยงทั้งหลาย ไปจนถึงการวางแผนภาษีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายทางภาษีด้วยแล้ว ดังนั้นกรรมการเพศหญิงในคณะกรรมการตรวจสอบจึงเปรียบเสมือนกลไกหนึ่งในการกำกับดูแลกิจการที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เจ้าของกิจการหรือก็คือตัวการ ได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นจากรายจ่ายในด้านภาษีที่ลดลงผ่านการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

5.3.2.1 จากผลการศึกษาทำให้บริษัทได้ทราบถึงควมมีอิทธิพลของความหลากหลายทางเพศที่มีในคณะกรรมการตรวจสอบต่อการวางแผนภาษี ดังนั้น บริษัทจึงควรมีการคัดเลือกและจัดสรรรายละเอียดของกรรมการเพศหญิง ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของตำแหน่ง จำนวน กรรมการ และงานที่ต้องปฏิบัติ ให้มีความเท่าเทียมและสมดุลกันระหว่างเพศในคณะกรรมการ ตรวจสอบอย่างเหมาะสมต่อรูปแบบการดำเนินธุรกิจของกิจการ เพื่อให้ได้มาซึ่งการดำเนินการและตัดสินใจในการวางแผนทางภาษีไปจนถึงการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพแก่ตัวกิจการ

5.3.2.2 จากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงผู้มีความสนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่มตัวอย่าง สามารถใช้ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบใน ส่วนของความหลากหลายทางเพศเป็นอีกปัจจัยหนึ่งเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุนได้ จากการที่ในแต่ละบริษัทล้วนมีสัดส่วนของกรรมการตรวจสอบเพศหญิงที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การวางแผน ภาษีของบริษัทเหล่านี้ย่อมมีความแตกต่างกันออกไปด้วย ดังนั้น ผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงผู้มีความสนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจึงควรให้ความสนใจกับรายละเอียดของลักษณะกรรมการในส่วนนี้ เพื่อที่จะสามารถเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทที่มีรูปแบบและทัศนคติในการดำเนินธุรกิจที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการลงทุนของตนเองได้อย่างเหมาะสม

5.3.2.3 ผลการศึกษาดังกล่าวได้พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเป็นกลุ่ม อุตสาหกรรมหนึ่งที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเป็นอย่างมาก ฉะนั้น ตัวแปร ดังกล่าวจึงเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมจากผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษางานวิจัย ลักษณะนี้ในอนาคต ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถใช้ตัวแปรดังกล่าวเป็นอีกตัวแปรหนึ่งในการศึกษาของตน โดย ทำการศึกษาถึงลักษณะของตัวแปรดังกล่าวอย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจทำให้ผู้วิจัยได้พบกับ ผลลัพธ์ในมุมที่มีความเฉพาะเจาะจง และมีความแตกต่างออกไปก็เป็นได้

5.3.2.4 จากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงผู้มีความสนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่มตัวอย่าง สามารถใช้ประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นอีก ปัจจัยหนึ่งเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุนได้เช่นกัน จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่ากลุ่ม อุตสาหกรรมบางกลุ่ม ซึ่งก็คือกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีได้มีการวางแผนภาษีที่สามารถดำเนินการ

ให้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบันลดลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงผู้มีความสนใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์จึงควรให้ความสนใจกับบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว เพื่อที่จะสามารถเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทที่มีประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีได้อย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการลงทุนของตนเอง

5.4 งานวิจัยในอนาคต

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาถึงอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยในภาคหน้ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทางผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

5.5.1 ในส่วนของลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบควรมีการศึกษาถึงปัจจัยในเรื่องของอายุ ความหลากหลายทางเชื้อชาติ การเปลี่ยนแปลงของสมาชิกในคณะ ความสัมพันธ์ทางการเมือง และควมมีอิทธิพลต่อมูลค่าหุ้นตามราคาตลาด เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ได้ถึงลักษณะและควมมีอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบในมิติที่หลากหลายและชัดเจนได้มากยิ่งขึ้น

5.5.2 ในส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพการวางแผนภาษี นอกจากการวิเคราะห์ในรูปแบบของอัตราภาษีแล้ว ควรมีการใช้ผลต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี (Book-Tax Differences) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ควบคู่กันไป เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่ไม่จำเป็นต้องแปลงค่าของผลลัพธ์ที่ใช้ในการคำนวณเป็นตัวแปรหุ่นก่อนนำมาวิเคราะห์ ซึ่งอาจทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มีความแตกต่างออกไปก็เป็นได้

5.5.3 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของกลุ่มอุตสาหกรรม โดยผู้วิจัยอาจเลือกที่จะศึกษาเพียงแค่บางกลุ่มอุตสาหกรรมแล้วจึงทำการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงถึงรายละเอียดในลักษณะต่างๆ ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้วิจัยได้พบกับผลลัพธ์ในมุมที่มีความเฉพาะเจาะจง และมีความแตกต่างออกไปก็เป็นได้

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร. (2563). *ถ้าไม่ชำระในกำหนดเวลาหรือชำระไม่ถูกต้องจะมีความรับผิดชอบอย่างไรบ้าง?* สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2565, จาก <https://www.rd.go.th/562.html>
- กรมสรรพากร. (2564). *23 กันยายน 2564 สิ้นสุดการขยายเวลาการยื่นแบบภาษีเงินได้นิติบุคคล ภ.ง.ด.50 ภ.ง.ด.52๒ ภ.ง.ด.55 และ ภ.ง.ด.51 ผ่านทางออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2565, จาก <https://shorturl.at/bzLQ8>
- กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2564). *อัปเดต 'สรรพากร' กับ 4 มาตรการลดภาระ 'ภาษี' ช่วง 'โควิด-19'.* สืบค้นเมื่อ 26 กันยายน 2565, จาก <https://shorturl.asia/DxEf7>
- ขจรวุฒิ นำศิริกุล. (2561). บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ของบริษัทในประเทศไทย. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 40(168), 143-175.
- จิรพร สุเมธีประสิทธิ์. (2564). *Remote Auditing ตามให้ทันเตรียมให้พร้อมรับมือโควิด 19 ระลอก 2.* สืบค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/d0gf7>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). *ความแตกต่างระหว่างตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) คืออะไร.* สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/TrkRO>
- เทิดศักดิ์ ทวีธีระธรรม. (2564). *เศรษฐกิจไทยผ่านจุดต่ำสุดและเริ่ม Restart.* สืบค้นเมื่อ 26 กันยายน 2565, จาก <https://shorturl.asia/LyK0b>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยรายปี.* สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/z9mHJ>
- บดินทร์ มหาวงศ์ และไพบุลย์ ผจงวงศ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานและการหลบหลีกภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index. *วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์*, 13(18), 15-40.
- บริษัท พัฒนกิจ บัญชี ภาษีและฝึกอบรม จำกัด. (2564). *วางแผนภาษีกับหนีภาษี ต่างกันอย่างไร.* สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/VK4sE>
- ปริยาพร วังเวียง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทกับการบริหารรายจ่ายภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ*, 6(1), 46-64.
- พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551. (2551, 27 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 125 (27ก), 1-50.

- รจนา ขุนแก้ว, ธรรมชาติ ไตรพิพัฒน์, วรธพร โธทอง, ชญานิษฐ์ พรหมพุดแก้ว, สกฤตกาญจน์ มีมาก, และมัทนชัย สุทธิพันธ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการรายงานการจัดการความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ในช่วงวิกฤต COVID-19. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 8(2), 143-169.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). *มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้* สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2565, จาก <https://shorturl.asia/RHZcG>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). *การปฏิบัติงานตรวจสอบในสถานการณ์โรคระบาด*. สืบค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/N9xBb>
- สมถวิล วิจิตรวรรณ. (2565). สถิติความสัมพันธ์: เลือกใช้อย่างไร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 8(2), 1-15.
- สัตยา ตันจันท์พงศ์ และรัชเนีย บังเมฆ. (2560). อิทธิพลของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ และโครงสร้างการถือหุ้นที่มีผลต่อการวางแผนภาษี: หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 13(37), 29-44.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2564). *กรรมการตรวจสอบต่างจากกรรมการอิสระอย่างไร*. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/cJOZq>
- อดิศักดิ์ สืบประดิษฐ์. (2547). *ปัญหาการรับรู้รายได้เพื่อจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Abdullah, W.N. & Said, R. (2019). Audit and risk committee in financial crime prevention. *Journal of Financial Crime*, 26(1), 223-234.
- Arismajayanti, N.P.A. & Jati, I.K. (2017). Influence of audit committee competence, audit committee independence, independent commissioner and leverage on tax aggressiveness. *Journal of Auditing, Finance, and Forensic Accounting*, 5(2), 109-119.
- Barros, V. & Sarmiento, J.M. (2019). Board Meeting Attendance and Corporate Tax Avoidance: Evidence from the UK. *Business Perspectives and Research*, 8(1), 51-66.
- Benn, S., Abratt, R., & O'Leary, B. (2016). Defining and identifying stakeholders: Views from management and stakeholders. *South African J. Bus. Manag*, 47(2), 1-11.

- Chyz, J.A., Eulerich, M., Fligge, B., & Romney, M.A. (2020). *Codetermination and Aggressive Reporting: Audit Committee Employee Representation, Tax Aggressiveness, and Earnings Management*. Retrieved July 31, 2021, from <https://shorturl.asia/CALOS>
- Densai, M.A. & Dharmapala, D. (2006). Corporate Tax Avoidance and High-Powered Incentives. *Journal of Financial Economics*, 79(1), 145-179.
- Deslandes, M., Fortin, A., & Landry, S. (2019). Audit committee characteristics and tax aggressiveness. *Managerial Auditing Journal*, 35(2), 272-293.
- Dhamara, G.P. & Violita, E.S. (2017). The Influence of Financial Distress and Independence of Board of Commissioners on Tax Aggressiveness. *Advances in Economics, Business and Management Research (AEBMR)*, 55(1), 81-86.
- Fauzan, Wardan, D.A., & Nurharjanti, N.N. (2019). The Effect of Audit Committee, Leverage, Return on Assets, Company Size, and Sales Growth on Tax Avoidance. *JURNAL Riset Akuntansi dan Keuangan Indonesia*, 4(3), 171-185.
- Flamini, G., Vola, P., Songini, L., & Gnan, L. (2021). The Determinants of Tax Aggressiveness in Family Firms: An Investigation of Italian Private Family Firms. *Sustainability*, 13(14), 1-21.
- Hair, J.F., Jr., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis*. 7th Edition, Prentice Hall, *Upper Saddle River*, 1-761.
- Hoseini, M. & Gerayli, M.S. (2018). The Presence of Women on the Board and Tax Avoidance: Evidence from Tehran Stock Exchange. *International Journal of Finance and Managerial Accounting*, 3(9), 53-62.
- Hsu, P., Moore, J.A., & Neubaum, D.O. (2018). Tax avoidance, financial experts on the audit committee, and business strategy. *Journal of Business Finance & Accounting*, 45(9/10), 1293-1321.
- Huang, H. & Thiruvadi, S. (2010). Audit Committee Characteristics and Corporate Fraud. *International Journal of Public Information Systems*, 6(1), 71-82.
- Jensen, M.C. & Meckling, W.H. (1976). Theory of the firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.

- Khaoula, A. & Ali, Z.M. (2012). The board of directors and the corporate tax planning: Empirical Evidence from Tunisia. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 2(2), 142-157.
- Ogbeide, S.O. & Obaretin, O. (2018). Corporate Governance Mechanisms and Tax Aggressiveness of Listed Firms in Nigeria. *Amity Journal of Corporate Governance*, 3(1), 1-12.
- Pohan, H.T. (2009). Analisis pengaruh kepemilikan institusi, rasio tobinq, akrual pilihan, tarif efektif pajak, dan biaya pajak ditunda terhadap penghindaran pajak pada perusahaan publik. *Jurnal Informasi, Perpajakan, Akuntansi dan Keuangan Publik*, 4(2), 113-135.
- Prakoso, I.B. & Hudiwinarsih, G. (2018). Analysis of Variables that Affect Tax Avoidance in Banking Sector Companies in Southeast Asia. *The Indonesian Accounting Review*, 8(1), 109-120.
- Pramudya, W.H., Harjanto, N., Herutono, S., & Nurim, Y. (2018). Does the Audit Committee Moderate Tax Planning's Effect on the Firm's Solvability? *Advances in Economics, Business and Management Research*, 86(1), 218-221.
- Ratnawati, V., Wahyunir, N., & Abduh, A. (2019). The Effect of Institutional Ownership, Board of Commissioners, Audit Committee on Tax Aggressiveness; Firm Size as a Moderating Variable. *International Journal of Business and Economy*, 1(2), 104-115.
- Richardson, G., Taylor, G., & Lanis, R. (2013). The Impact of Risk Management and Audit Characteristics on Corporate Tax Aggressiveness: An Empirical Analysis. *Journal of Accounting and Public Policy*, 32(3), 68-88.
- Rizqia, A. & Lastiati, A. (2021). Audit Quality and Tax Avoidance: The Role of Independent Commissioners and Audit Committee's Financial Expertise. *Journal of Accounting Auditing and Business*, 4(1), 14-31.
- Robinson, J.R., Xue, Y., & Zhang, M.H. (2012). *Tax planning and financial expertise in the audit committee*. Retrieved July 31, 2021, from <https://shorturl.asia/Y2E7i>
- Rossi, F., Hu, C., & Foley, M. (2017). Women in the boardroom and corporate decisions of Italian listed companies: Does the 'critical mass' matter? *Manag. Decis.*, 55(7), 1578-1595.

- Sadjiarto, A., Florencia, & Nevanda, O. (2019). Effects of Political Connections and Corporate Governance on Tax Aggressiveness in Indonesian Service and Banking Sectors. *Journal of Economics and Business*, 2(1), 190-204.
- Salihu, I.A., Obid, S.N., & Annuar, H.A. (2013). Measures of corporate tax avoidance: Empirical evidence from an emerging economy. *International Journal of Business and Society*, 14(3), 412-427.
- Stevens, J. (1996). Applied multivariate statistics for the social science. *Lawrence Erlbaum Associate, Inc.*, 558-586.
- Tijjani, B. & Peter, Z. (2011). *Audit Committee and Tax Planning Of Listed Firms: Evidence from Nigeria*. Retrieved August 12, 2021, from <https://shorturl.asia/D4JLr>
- Warih, A.A. (2019). The Effects of Firm Size and Audit Committee Towards Companies' Tax Avoidance. *Eurasia: Economics & Business*, 7(25), 31-38.
- Widuri, R., Tjahjono, P.A., Viana Rosaline Aditama, F., & Fudianto, M. (2020). Female Board Membership and Sustainability: Can they Mitigate Tax Avoidance in Indonesia and Malaysia? *Advances in Economics, Business and Management Research*, 6(158), 296-304.
- Wikipedia Contributors. (2021). *Audit committee*. Retrieved August 7, 2021, from <https://shorturl.asia/DcXFC>
- Zagorchev, A. & Gao, L. (2015). Corporate Governance and Performance of Financial Institutions. *Journal of Economics and Business*, 82(1), 17-41.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

ลำดับ	หลักทรัพย์	ชื่อบริษัท
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร		
1	AU	บริษัท ออฟเตอร์ ยู จำกัด (มหาชน)
2	KASET	บริษัท ไทยฮา จำกัด (มหาชน)
3	MUD	บริษัท มัด แอนด์ ฮาร์ด จำกัด (มหาชน)
4	TACC	บริษัท ที.เอ.ซี. คอนซูเมอร์ จำกัด (มหาชน)
5	TMILL	บริษัท ที เอส ฟลาวมิลล์ จำกัด (มหาชน)
6	XO	บริษัท เอ็กซ์โซติก ฟู้ด จำกัด (มหาชน)
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค		
7	ALPHAX	บริษัท อัลฟา ดิวิชั่นส์ จำกัด (มหาชน)
8	BGT	บริษัท บีจีที คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
9	ECF	บริษัท อีสต์โคสต์เฟอ์นิเทค จำกัด (มหาชน)
10	HPT	บริษัท โฮม พอตเทอรี จำกัด (มหาชน)
11	JUBILE	บริษัท ยูบิลลี่ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)
12	MOONG	บริษัท มุ่งพัฒนา อินเทอร์เน็ตแซนแนล จำกัด (มหาชน)
13	NPK	บริษัท นิวพลัสนิติตั้ง จำกัด (มหาชน)
14	TM	บริษัท เทคโนโลยีคัล จำกัด (มหาชน)
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม		
15	ADB	บริษัท แอ็พพลาย ดีบี จำกัด (มหาชน)
16	BM	บริษัท บางกอกซีทเม็ททัล จำกัด (มหาชน)
17	CHO	บริษัท ช ทวี จำกัด (มหาชน)
18	CHOW	บริษัท เซาว์ สตีล อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)
19	COLOR	บริษัท สาลี คัลเลอร์ จำกัด (มหาชน)
20	CPR	บริษัท ซีพีอาร์ โกลม อินดัสเตรียล จำกัด (มหาชน)
21	FPI	บริษัท ฟอ์จูน พาร์ท อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)
22	GTB	บริษัท เจตาแบค จำกัด (มหาชน)
23	KCM	บริษัท เค.ซี.เมททอลซีท จำกัด (มหาชน)
24	MBAX	บริษัท มัลติแบกซ์ จำกัด (มหาชน)
25	MGT	บริษัท เมกาเคม (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

26	NDR	บริษัท เอ็น.ดี.รับเบอร์ จำกัด (มหาชน)
27	PDG	บริษัท พรอดดิจ จำกัด (มหาชน)
28	PIMO	บริษัท ไฟโอเนียร์ มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)
29	PJW	บริษัท ปัญจวัฒนาพลาสติก จำกัด (มหาชน)
30	RWI	บริษัท ระยองไวร์ อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน)
31	SALEE	บริษัท สาเล่อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
32	SANKO	บริษัท ชังโกะ ไคคาซตั้ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
33	SELIC	บริษัท ซีลิก คอร์พ จำกัด (มหาชน)
34	SWC	บริษัท เซอร์วิวด์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
35	TMC	บริษัท ที.เอ็ม.ซี. อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
36	TMI	บริษัท ทีระมงคล อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
37	UBIS	บริษัท ยูบิส (เอเชีย) จำกัด (มหาชน)
38	UEC	บริษัท ยูนิมิต เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
39	UKEM	บริษัท ยูเนียน ปีโตรเคมีคอล จำกัด (มหาชน)
40	UREKA	บริษัท ยูเรกา ดีไซน์ จำกัด (มหาชน)
41	YUASA	บริษัท ยัวซ่าแบตเตอรี่ ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)
42	ZIGA	บริษัท ซิก้า อินโนเวชั่น จำกัด (มหาชน)
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง		
43	A5	บริษัท แอสเซท ไฟว์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
44	ARROW	บริษัท แอร์โรว์ ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)
45	BSM	บริษัท บิวเดอสมาร์ท จำกัด (มหาชน)
46	BTW	บริษัท บีที เบลธ์ อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน)
47	CHEWA	บริษัท ชีวาทัย จำกัด (มหาชน)
48	CRD	บริษัท เชียงใหม่ริมดอย จำกัด (มหาชน)
49	DIMET	บริษัท ไดเมท (สยาม) จำกัด (มหาชน)
50	FLOYD	บริษัท ฟลอยด์ จำกัด (มหาชน)
51	K	บริษัท คิงส์เมน ซี.เอ็ม.ที.ไอ. จำกัด (มหาชน)
52	META	บริษัท เมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
53	PPS	บริษัท โปรเจค แพลนนิ่ง เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
54	PROUD	บริษัท พราว เรียล เอสเตท จำกัด (มหาชน)

55	PSG	บริษัท พีเอสจี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
56	SENAJ	บริษัท เสนา เจ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)
57	SMART	บริษัท สมาร์ทคอนกรีต จำกัด (มหาชน)
58	THANA	บริษัท ธนาสิริ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
59	TITLE	บริษัท ร่มโพธิ์ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร		
60	ABM	บริษัท เอเชีย ไปโอแมส จำกัด (มหาชน)
61	PSTC	บริษัท เพาเวอร์ โซลูชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
62	SEOIL	บริษัท ซีออยล์ จำกัด (มหาชน)
63	SR	บริษัท สยามราช จำกัด (มหาชน)
64	TAKUNI	บริษัท ทาคูนิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
65	TPCH	บริษัท ทีพีซี เพาเวอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
66	TRT	บริษัท ทรไทย จำกัด (มหาชน)
67	UPA	บริษัท ยูไนเต็ด เพาเวอร์ ออฟ เอเชีย จำกัด (มหาชน)
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ		
68	AKP	บริษัท อัครปราการ จำกัด (มหาชน)
69	AMA	บริษัท อามา มารีน จำกัด (มหาชน)
70	ARIP	บริษัท เออาร์ไอพี จำกัด (มหาชน)
71	ATP30	บริษัท เอทีพี 30 จำกัด (มหาชน)
72	AUCT	บริษัท สหการประมูล จำกัด (มหาชน)
73	BOL	บริษัท บีซิเนส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน)
74	CMO	บริษัท ซีเอ็มโอ จำกัด (มหาชน)
75	D	บริษัท เดนทัล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
76	ETE	บริษัท บูรพา เทคนิคอล เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
77	FSMART	บริษัท ฟอรัท สมาร์ท เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
78	FVC	บริษัท ฟิวเจอร์ วิชั่น จำกัด (มหาชน)
79	HARN	บริษัท หาญ เอ็นจิเนียริง โซลูชั่นส์ จำกัด (มหาชน)
80	HEMP	บริษัท เฮลท์ เอ็มไพร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
81	KGEN	บริษัท คิง เจน จำกัด (มหาชน)
82	KOOL	บริษัท มาสเตอร์คูล อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)

83	LDC	บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)
84	MORE	บริษัท มอร์ รีเทิร์น จำกัด (มหาชน)
85	NCL	บริษัท เอ็นซีแอล อินเตอร์เนชั่นแนล โลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)
86	NINE	บริษัท เนชั่น อินเตอร์เนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)
87	OTO	บริษัท วันทูน คอนแทคส์ จำกัด (มหาชน)
88	PHOL	บริษัท พลัญญะ จำกัด (มหาชน)
89	QLT	บริษัท ควอลิตี้เทค จำกัด (มหาชน)
90	RP	บริษัท ท่าเรือราชาเฟอร์รี่ จำกัด (มหาชน)
91	SE	บริษัท สยามอีสต์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)
92	SPA	บริษัท สยามเวลเนสกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
93	THMUI	บริษัท ไทยมุย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
94	TNDT	บริษัท ไทย เอ็น ดี ที จำกัด (มหาชน)
95	TNP	บริษัท ธนพิริยะ จำกัด (มหาชน)
96	TVDH	บริษัท ทีวีดี โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
97	TVT	บริษัท ทีวี ี้นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
98	WINNER	บริษัท วินเนอร์กรุ๊ป เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)
กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี		
99	COMAN	บริษัท โคแมนซี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
100	ICN	บริษัท อินฟอร์เมชั่น แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น เน็ทเวิร์คส จำกัด (มหาชน)
101	IRCP	บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
102	NETBAY	บริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน)
103	PLANET	บริษัท แพลนเน็ต คอมมิวนิเคชั่น เอเชีย จำกัด (มหาชน)
104	SIMAT	บริษัท ซิเมท เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
105	SPVI	บริษัท เอส พี วี ไอ จำกัด (มหาชน)
106	VCOM	บริษัท วินท์คอม เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)

ภาคผนวก ข
แบบเก็บข้อมูล

สรุปแบบเก็บข้อมูล

บริษัท	ปี (พ.ศ.)	ลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ					Current ETR		ขนาด บริษัท (ร้อยละ)	ROA (ร้อยละ)	Leverage (ร้อยละ)	กลุ่มอุตสาหกรรม (1/0)							โควิด-19 (1/0)
		จำนวน (คน)	ความรู้และความ สามารถ (ร้อยละ)	ความหลากหลาย ทางเพศ (ร้อยละ)	ความเป็นอิสระ (ร้อยละ)	จำนวนการ ประชุม (ครั้ง)	(ร้อยละ)	(1/0)				1	2	3	4	5	6	7	
	2560																		
	2561																		
	2562																		
	2563																		
	2564																		
	2560																		
	2561																		
	2562																		
	2563																		
	2564																		
	2560																		
	2561																		
	2562																		
	2563																		
	2564																		

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นายธรรมชาติ ไตรพิพัฒน์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6410521704	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนสุราษฎร์ธานี	พ.ศ. 2555
มัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนสุราษฎร์ธานี	พ.ศ. 2558
ปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	พ.ศ. 2562